ON4CRD

05. kötet

Szűrők számítása

Radio Club Durnal ON4CRD

https://on4crd.be

Jogi megjegyzések

05. kötet · Szűrők számítása

Weboldal kiadója : Radio Club Durnal ON4CRD

Kiadványkezelő : A Radio Club Durnal ON4CRD bizottsága

https://on4crd.be

Jogi megjegyzések

Szellemi tulajdon

Az oldalon közzétett szövegek, képek, dokumentumok, logók és anyagok a megfelelő szerzők vagy a klub tulajdonát képezik. Minden reprodukálásnak vagy újrafelhasználásnak tiszteletben kell tartania a forrást, a vonatkozó jogokat és a szerzői engedélyeket.

Felelősség

A klub azon dolgozik, hogy hasznos és ellenőrzött információkat közöljön, de nem garantálja a hibák, hiányosságok vagy megszakítások hiányát. Ha a döntést alátámasztják, a műszaki vagy szabályozási információkat össze kell hasonlítani hivatalos forrásokkal.

Mesterséges intelligencia segítségével készített illusztrációk.

Új feladat

A villamossági műhely után Lucas újra előveszi füzetét a klubban.

Henri a jelek minőségéről készít bemutatót.

Az asztalon két kondenzátor és egy tekercs vár.

A feladat: megérteni, kiszámítani, majd megmérni egy aluláteresztő szűrőt.

A fiatal tudni szeretné, mit változtathat meg három alkatrész.

Először megvizsgálják, mit tartalmaz egy jel.

A jel és az arcképe

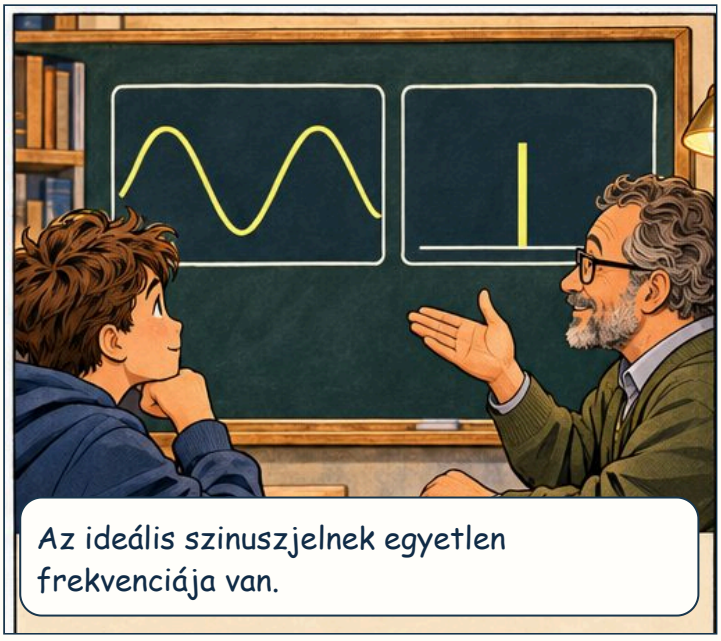
Az időgörbe megmutatja, hogyan változik a jel.

A spektrum frekvencia szerint mutatja az összetevőit.

A két nézet ugyanazt a jelet írja le másképp.

Az ideális szinuszjelnek egyetlen frekvenciája van.

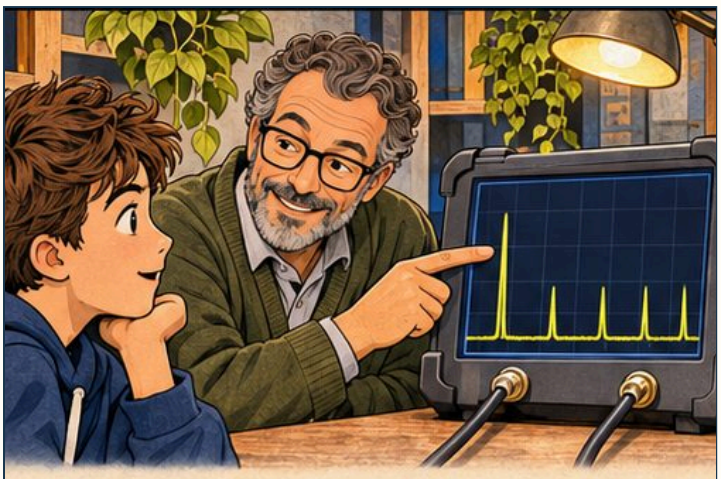

A torzult jelalak több összetevőt tartalmazhat.

A fiatal olyan képet fedez fel, amelyet eddig nem tudott olvasni.

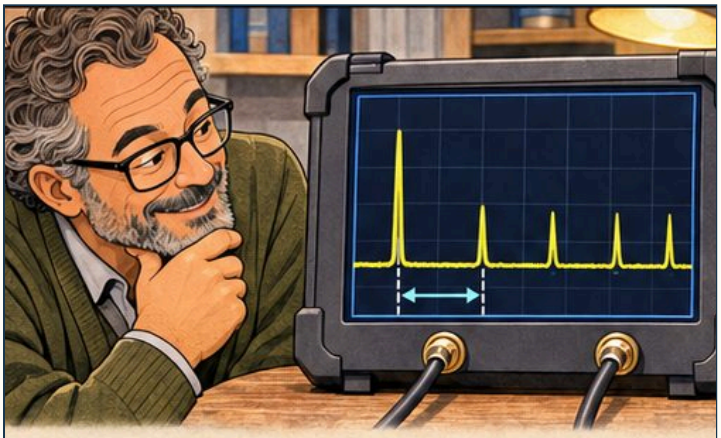
Láthatóvá válnak a felharmonikusok

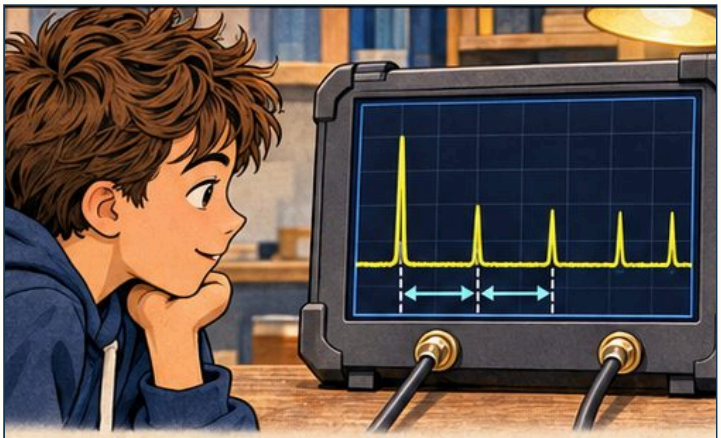
Az alapharmonikus frekvenciája a periodikus jel első támpontja.

A felharmonikusok frekvenciái ennek egész számú többszörösei.

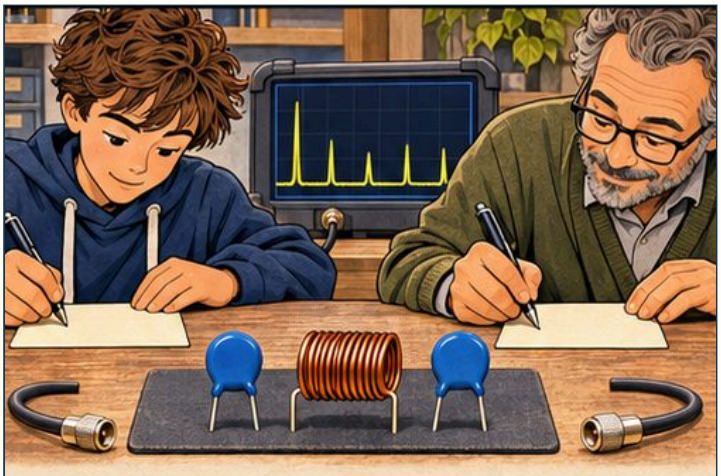
A második harmonikus az alapfrekvencia kétszeresén található.

A harmadik az alapfrekvencia háromszorosán.

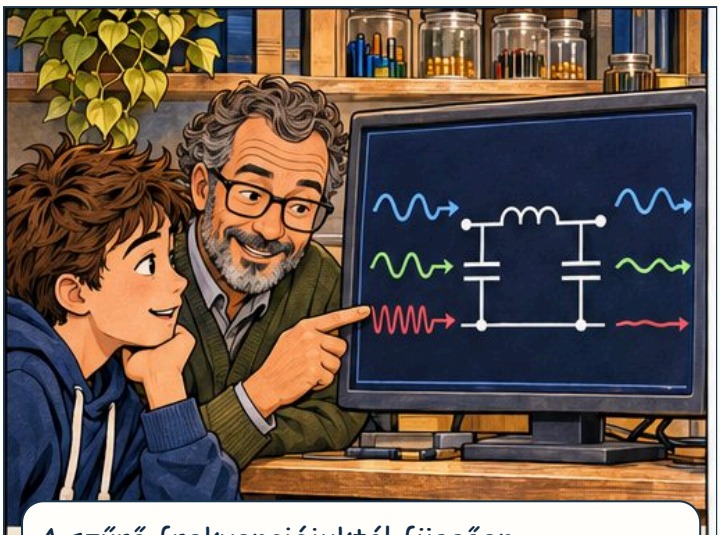

Nem minden nemkívánatos összetevő felharmonikus.

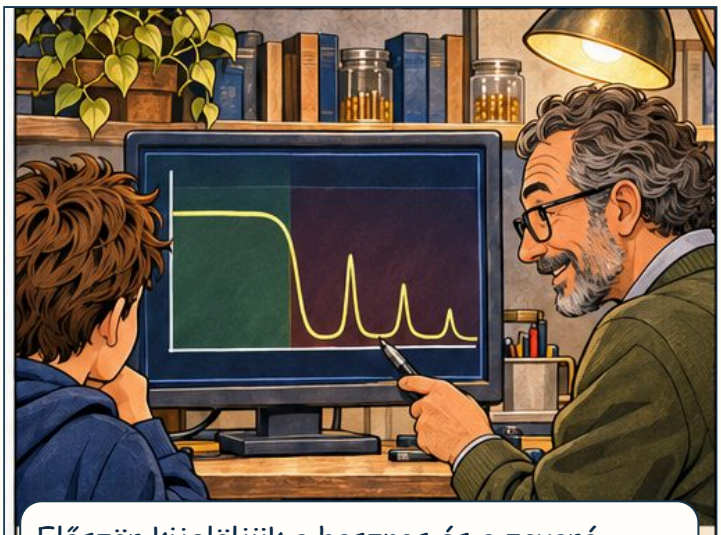

A szűrőnek pontosan meghatározott igényt kell teljesítenie.

Mit szeretnénk megtartani?

A szűrő frekvenciájuktól függően különbözően módosítja az összetevőket.

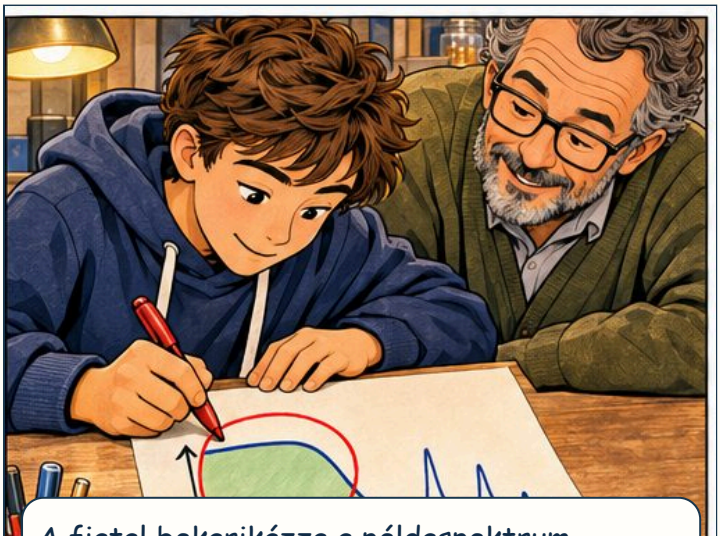
Először kijelöljük a hasznos és a zavaró frekvenciákat.

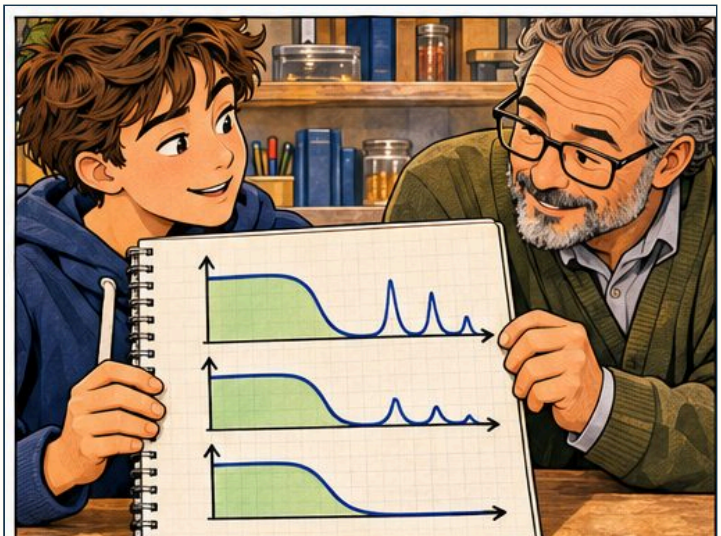
A kívánt csillapításokat is meghatározzuk.

E célok nélkül kevés értelme lenne alkatrészeket számolni.

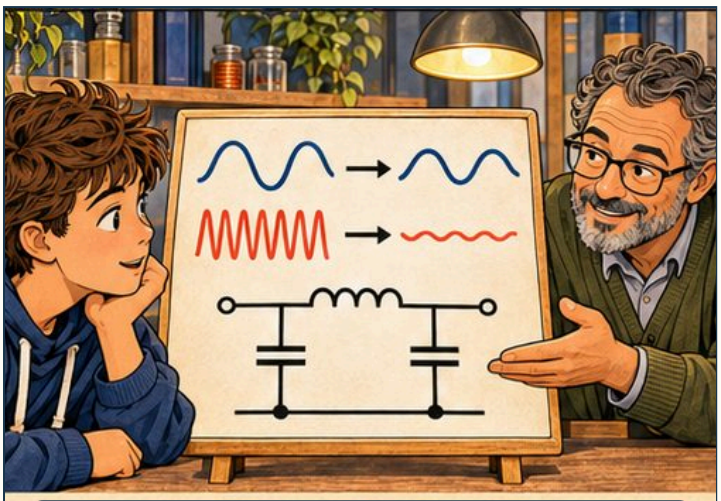

A fiatal bekarikázza a példaspektrum hasznos tartományát.

Füzetéből követelményjegyzék lesz.

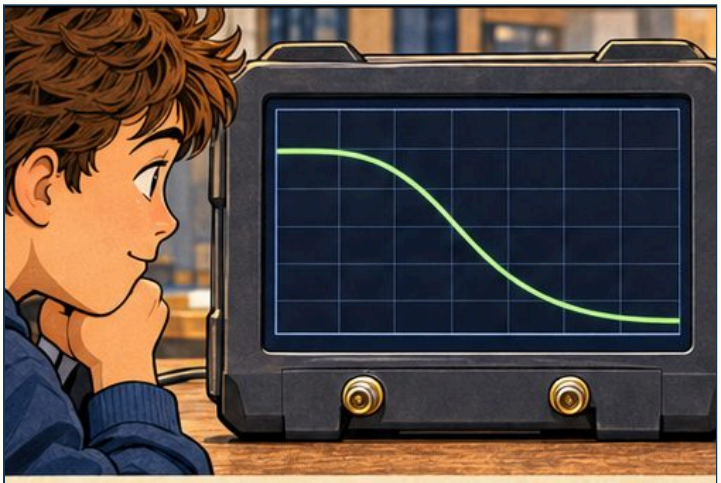
Az aluláteresztő kiválasztása

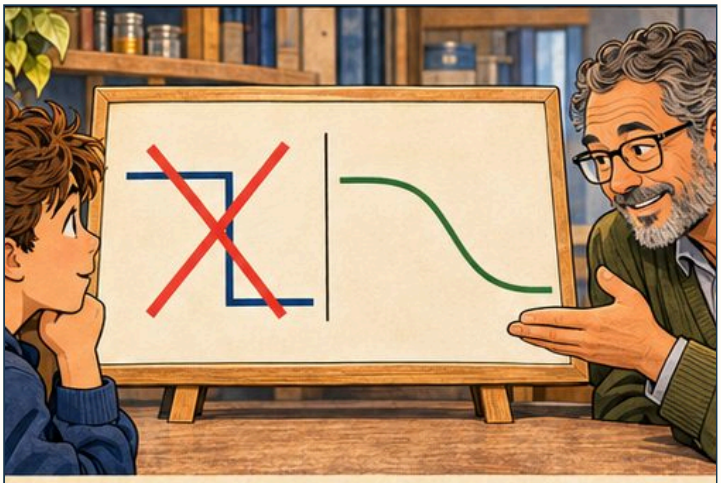
Az aluláteresztő az alacsony frekvenciákat jobban átviszi a magasaknál.

Áteresztősávja az alacsony frekvenciák oldalán található.

Felül a csillapítás fokozatosan nő.

A valódi átmenet sohasem tökéletes függőleges fal.

Ez a típus megfelel a mai bemutatónak.

A fiatal akadály helyett lejtőt rajzol.

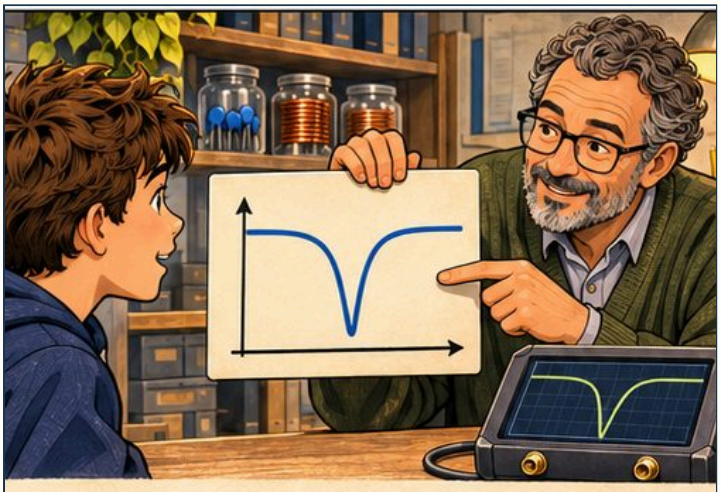
Más lehetséges utak

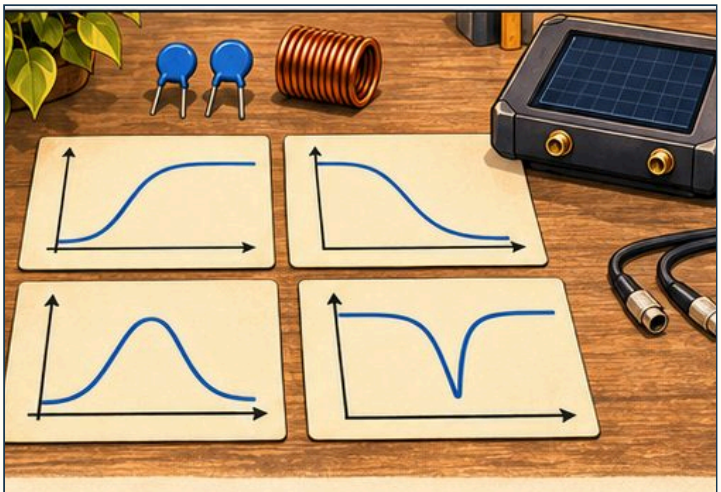
A felüláteresztő az alacsony frekvenciákat csillapítja, a magasakat megtartja.

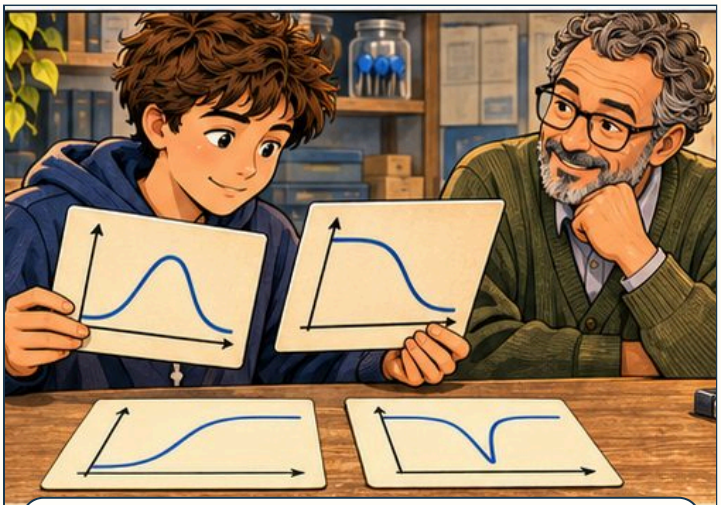
A sáváteresztő két határ közötti tartományt részesít előnyben.

A sávzáró éppen egy kiválasztott tartományt csillapít.

Ezek a családok különböző igényekre válaszolnak.

Nevük az átvitelt írja le, nem általános felsőbbrendűséget.

A fiatal három kártyát félretesz a következő műhelyre.

Határ, amely még átenged

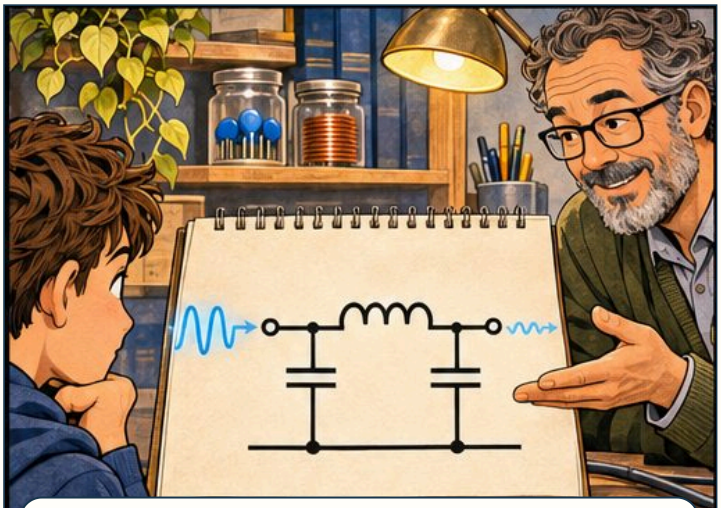
A határfrekvencia itt egy referenciaszintet jelöl.

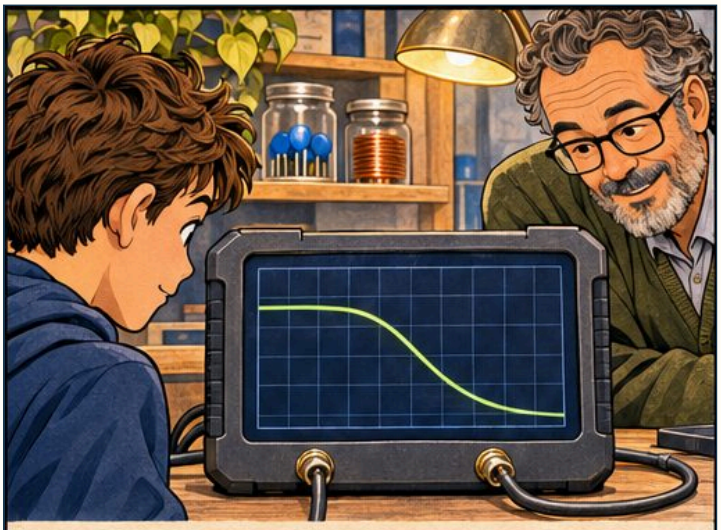
Nem a jel hirtelen eltűnését jelenti.

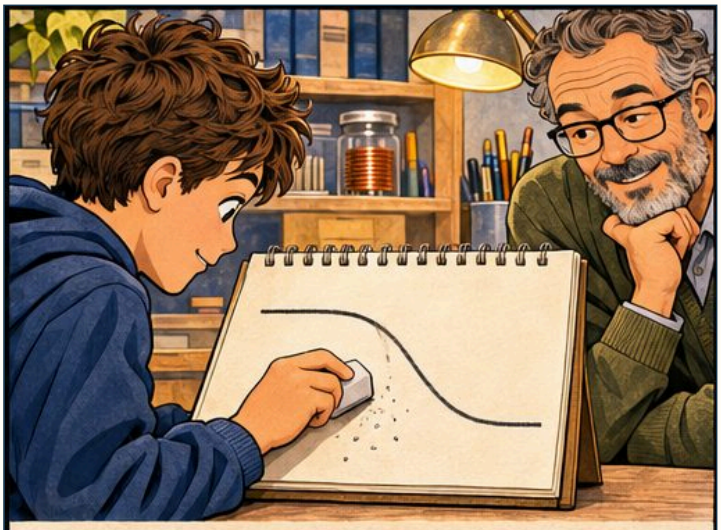
Ideális Butterworth-szűrőjüknél körülbelül −3 dB-nek felel meg.

A szűrő ezen a frekvencián tehát még továbbít energiát.

Fölötte a csillapítás tovább nő.

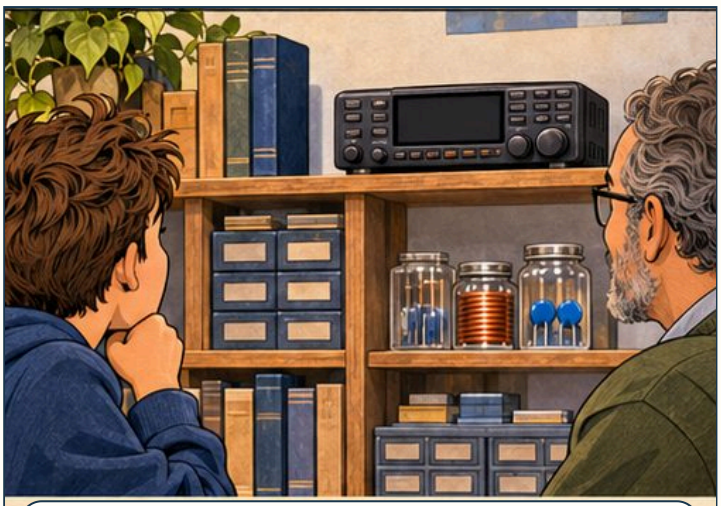

Ez a pontosítás megelőzi az első tévedést.

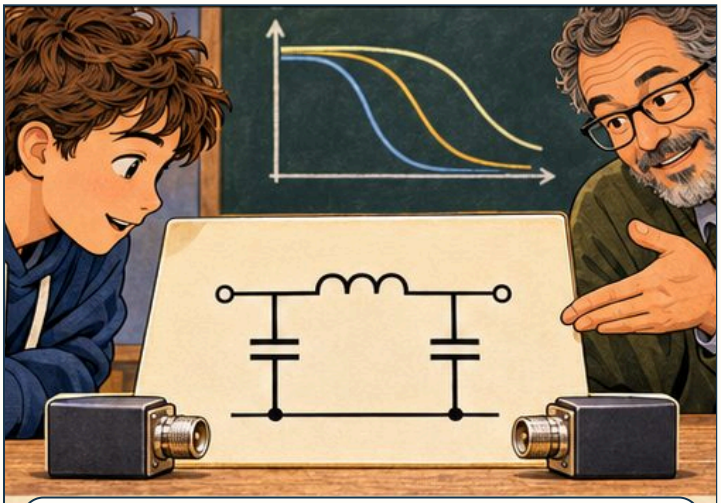
Laboratóriumi példa

Elméleti határfrekvenciának 10 MHz-et választanak.

Ez tanulási érték, nem jelöl ki adási frekvenciát.

A forrás és a terhelés referenciaimpedanciája 50 Ω lesz.

Az áramkört az asztalon, gyenge jellel vizsgálják.

Sem antennát, sem adót nem csatlakoztatnak.

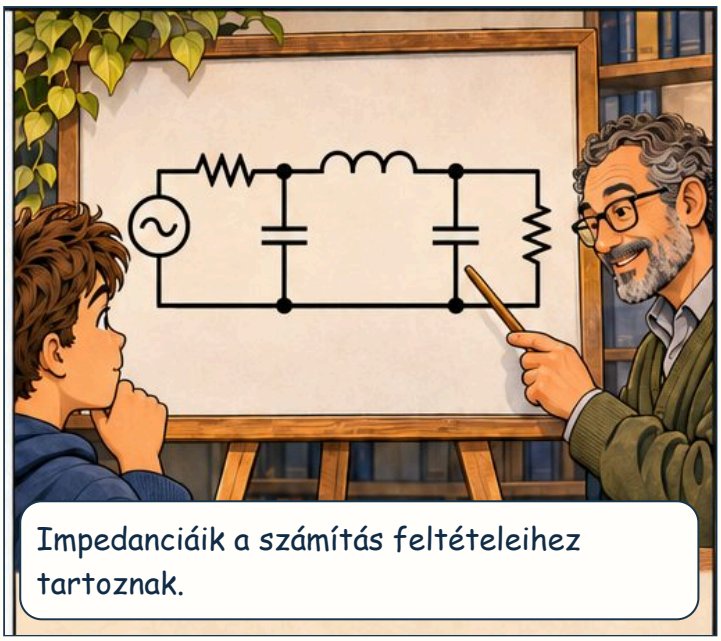

A cél mérhető átvitel, nem rádióösszeköttetés.

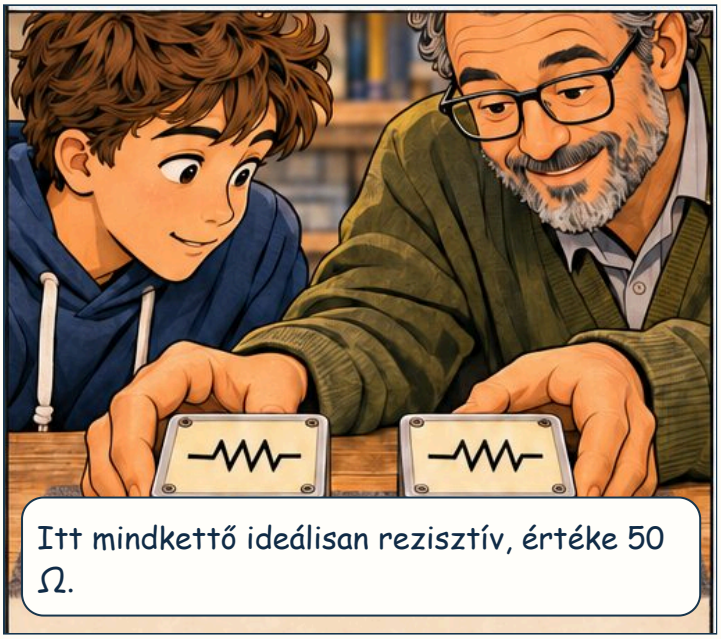
Miért kell megadni az 50 ohmot?

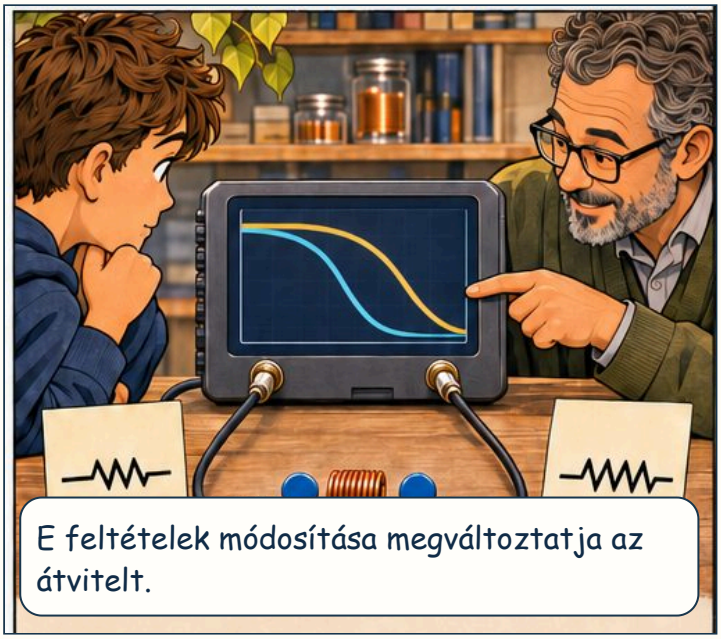
A szűrő forrás és terhelés között működik.

Impedanciáik a számítás feltételeihez tartoznak.

Itt mindkettő ideálisan rezisztív, értéke 50 Ω.

E feltételek módosítása megváltoztatja az átvitelt.

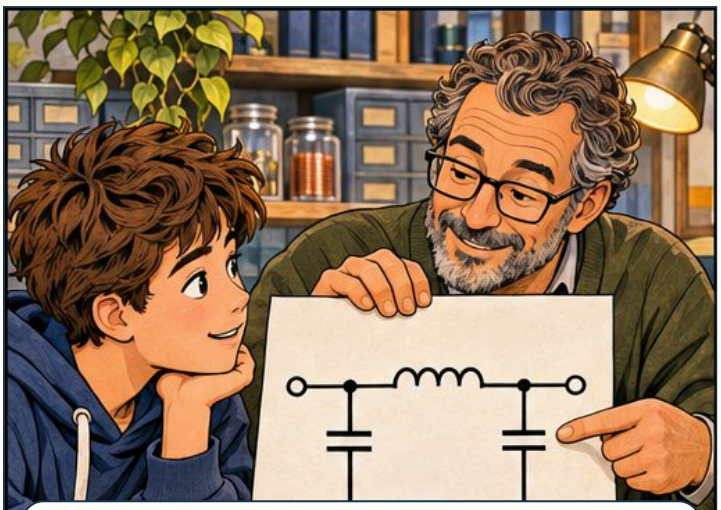

Három érték lemásolása tehát nem elegendő.

A fiatal berajzolja mindkét lezárást a kapcsolásba.

A modell és a valódi áramkör

A számítás ideális, veszteségmentes alkatrészekkel kezdődik.

A valódi áramkörnek ellenállásai és parazita hatásai vannak.

A modell első becslést ad az átvitelre.

A mérések ezután segítenek megvizsgálni az eltéréseket.

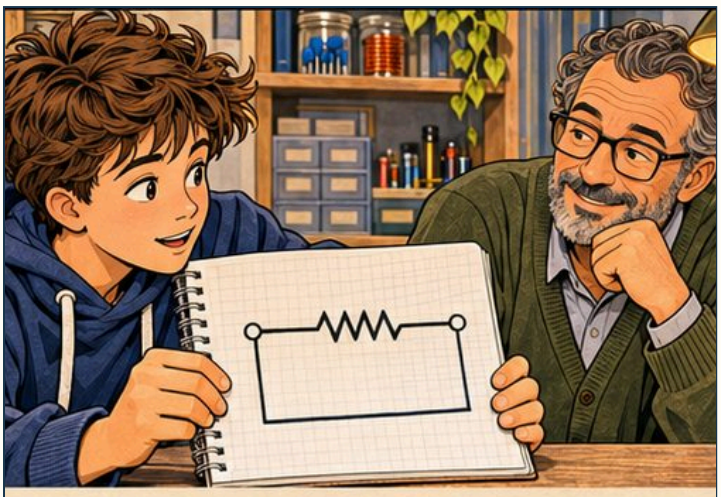

Az előrejelzés és az eredmény összekeverése gátolja megértésüket.

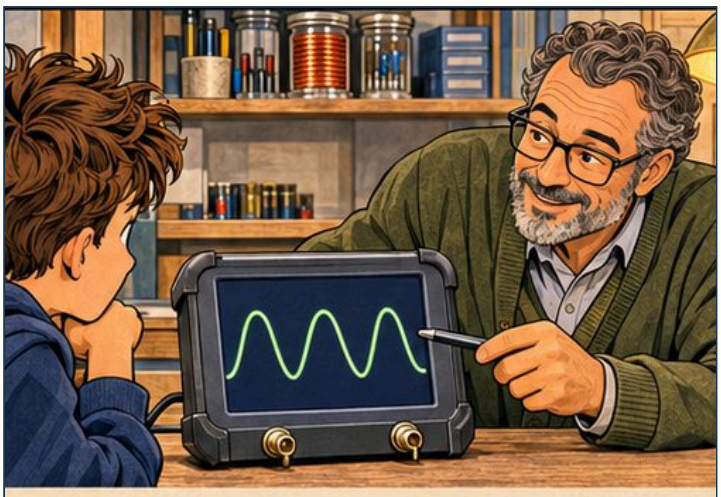

A füzet mindkettőnek külön helyet tart fenn.

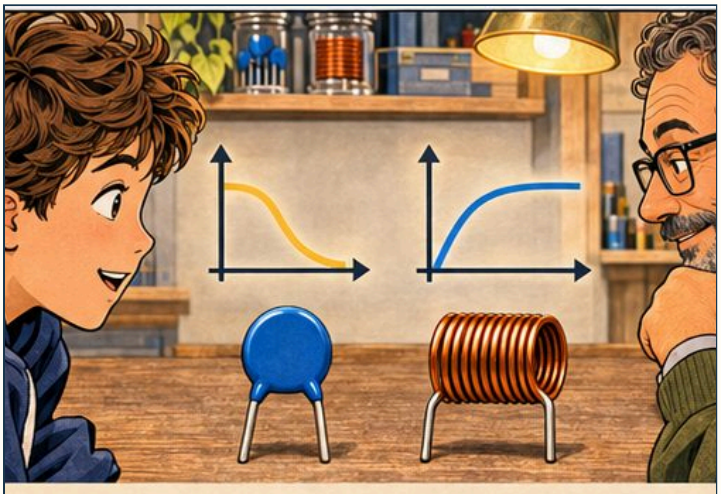
Egy ellenállás már nem elég

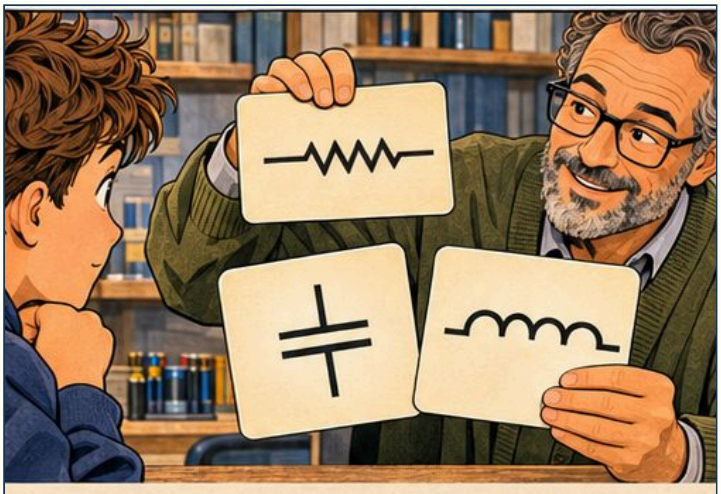
Az előző kötet egyenáramnál kapcsolta össze a feszültséget, áramot és ellenállást.

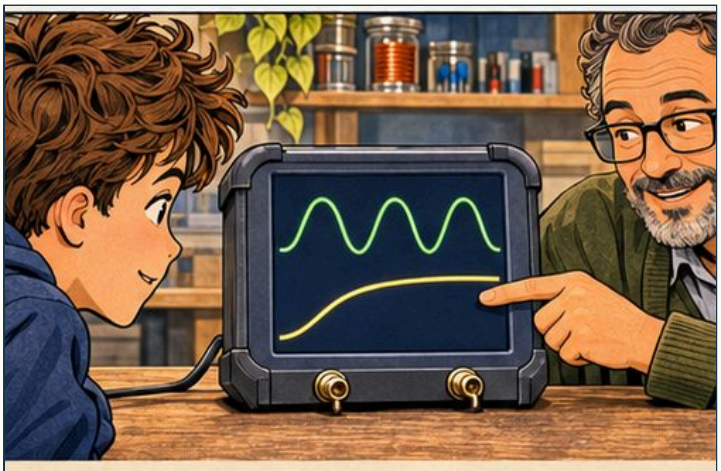
Itt a jel gyorsan változik, és számít a frekvencia.

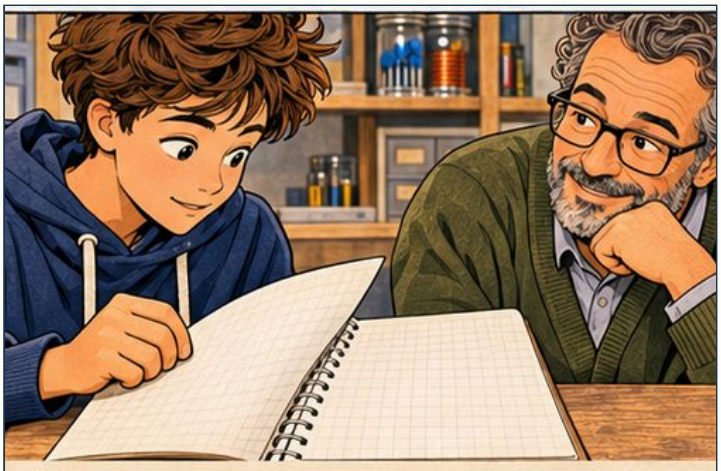
A kondenzátorok és tekercsek reaktanciája frekvenciafüggő.

Ez a reaktancia nem egyszerű ohmos ellenállás.

Az impedancia általánosabban írja le a váltakozó áramú viselkedést.

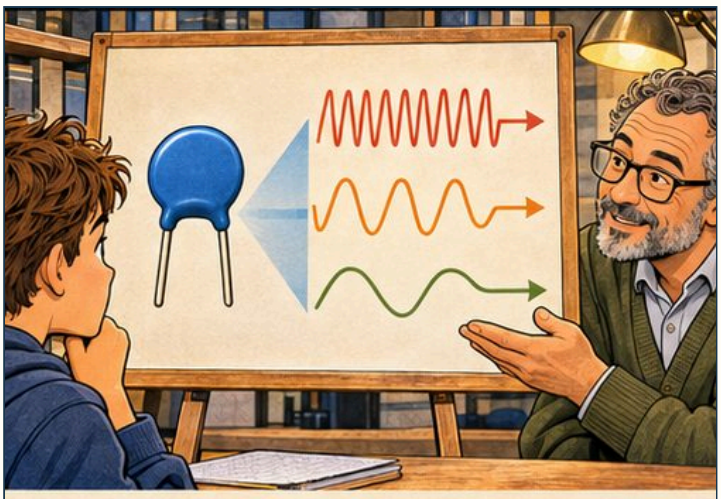

A fiatal megérti, miért kell új modell.

A kondenzátor szerepe

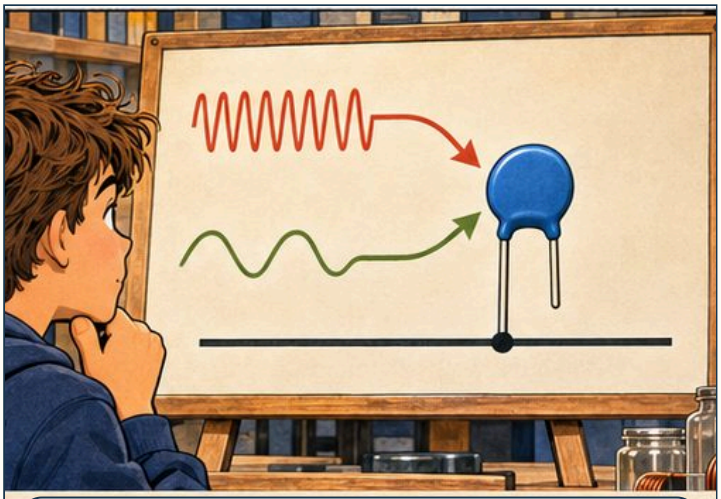
A kapacitás jele C, mértékegysége a farad, F.

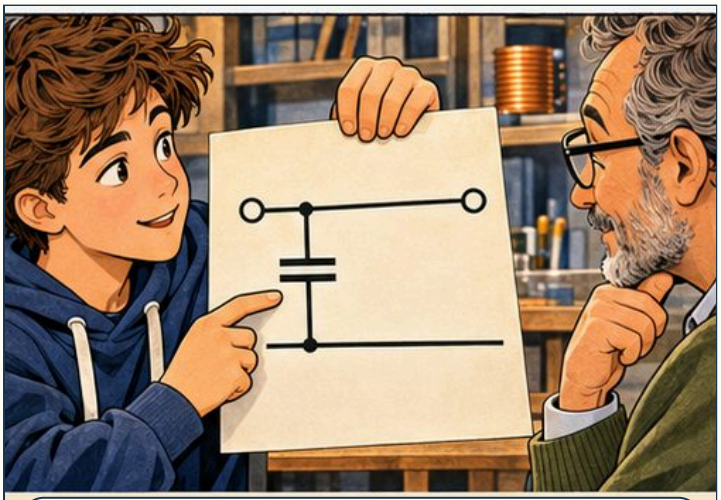
Ideális kondenzátornál a reaktancia csökken a frekvencia növekedésével.

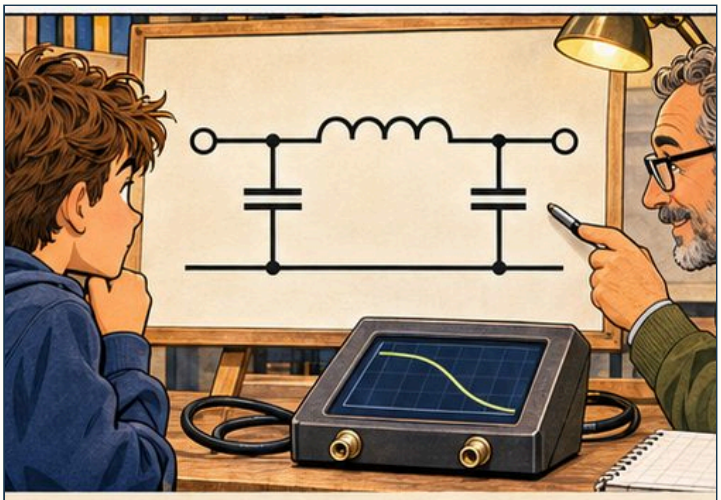
Nagysága Xc = 1/(2πfC).

Azonos kapacitásnál a magasabb frekvenciához kisebb reaktancia tartozik.

Szűrőjükben a kondenzátorok a közös testponthoz kapcsolódnak.

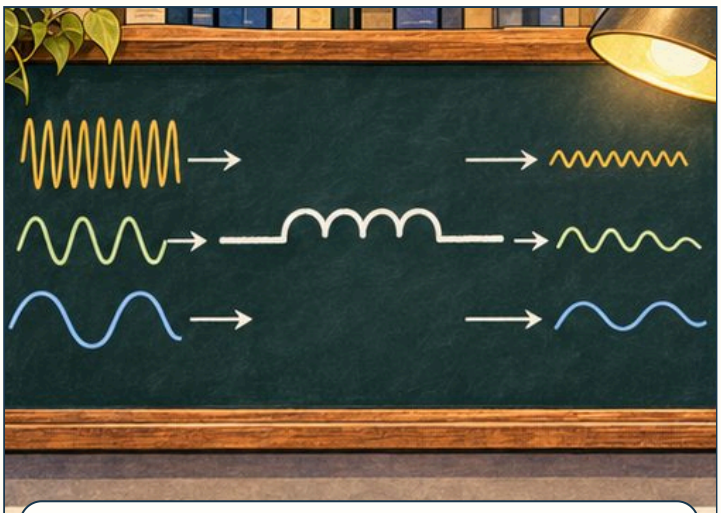

Szerepük az áramkör többi részétől is függ.

A tekercs szerepe

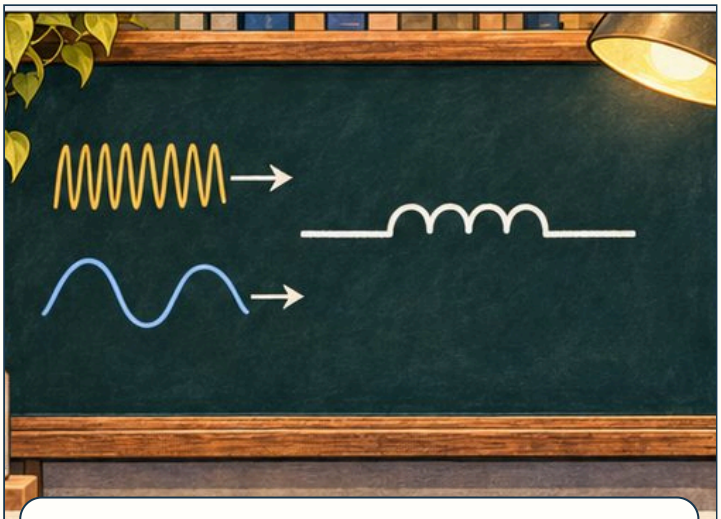
Az induktivitás jele L, mértékegysége a henry, H.

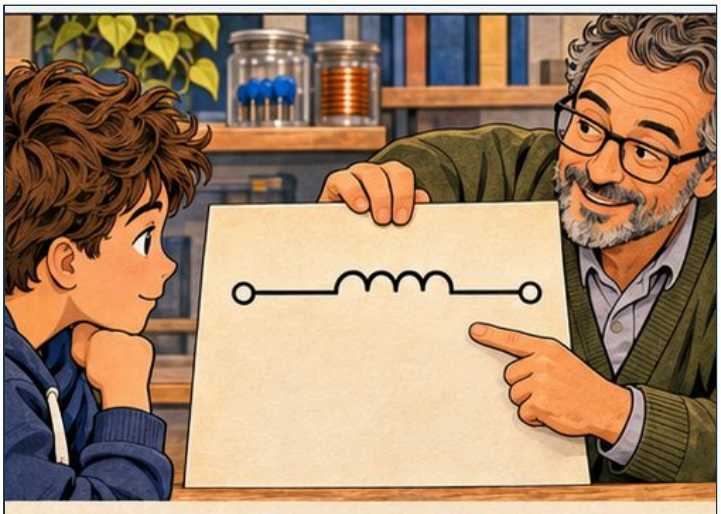
Ideális tekercsnél a reaktancia a frekvenciával nő.

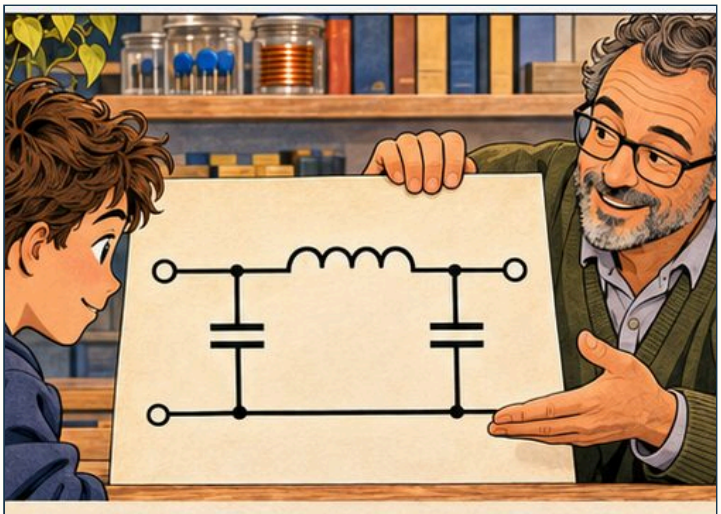
Nagysága XL = 2πfL.

Azonos induktivitásnál a magasabb frekvenciához nagyobb reaktancia tartozik.

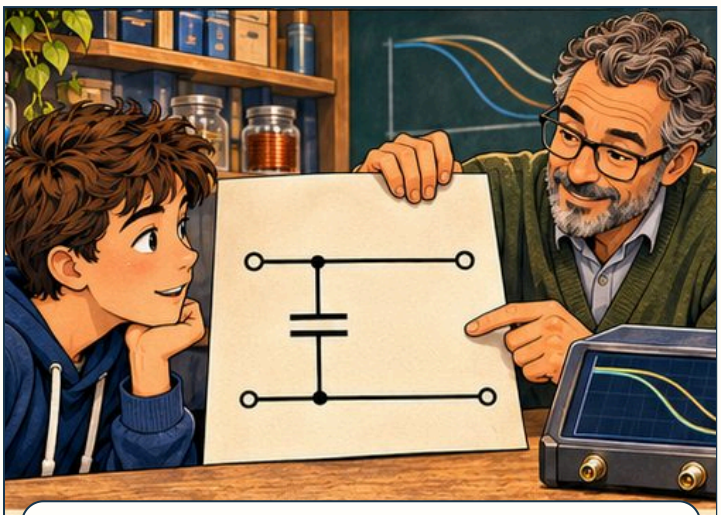

Szűrőjükben a tekercs a jel útjában lesz.

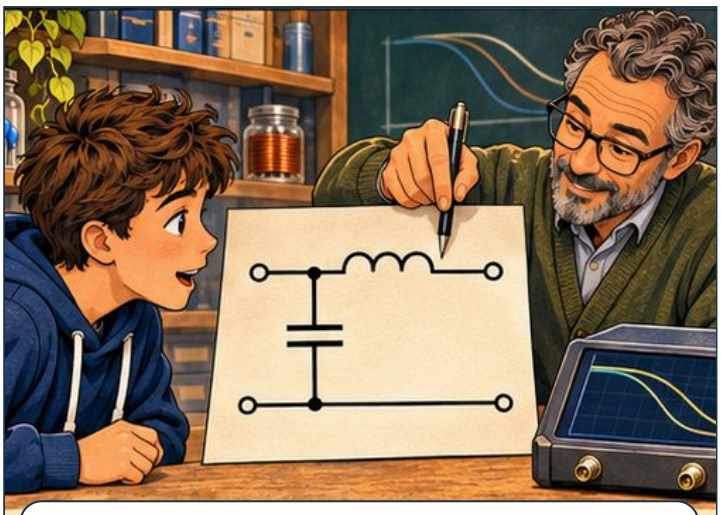

A két alkatrésztípus együtt fog működni.

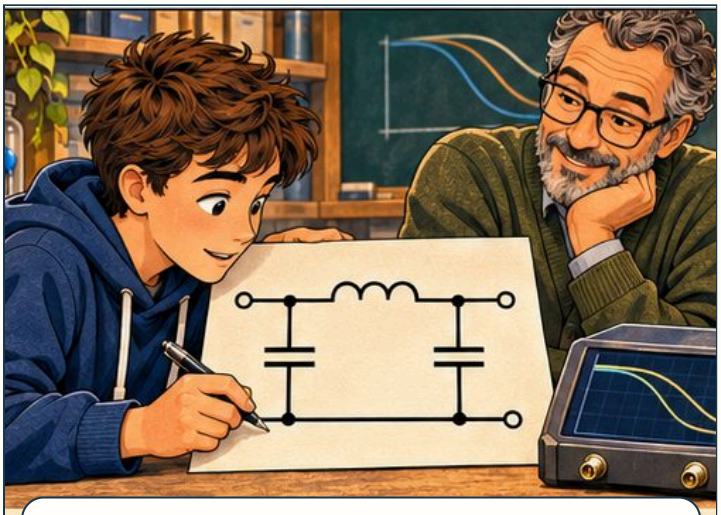
A kapcsolás π alakot ölt

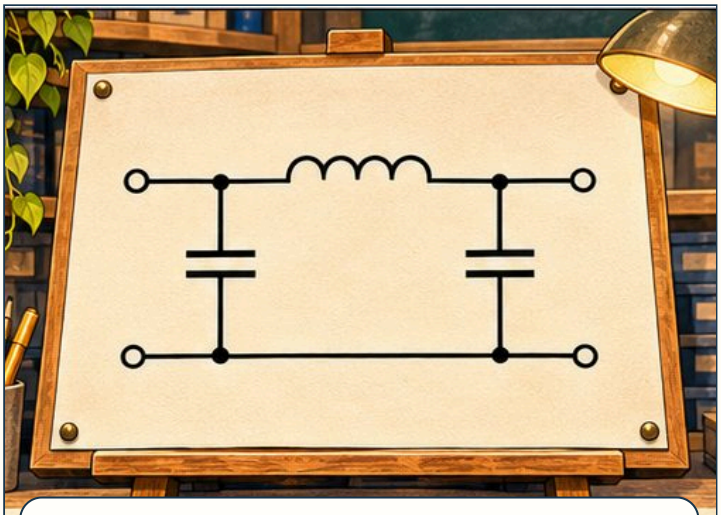
A bemenettől az első kondenzátor a közös testponthoz vezet.

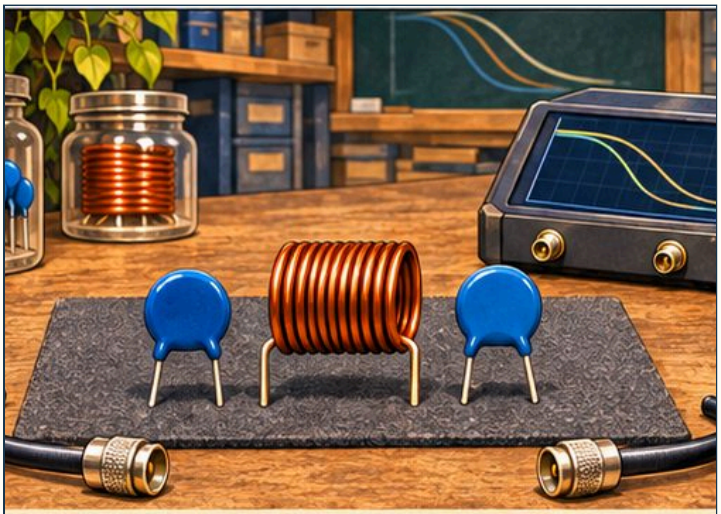
Egy tekercs ezután sorosan összeköti a bemenetet és a kimenetet.

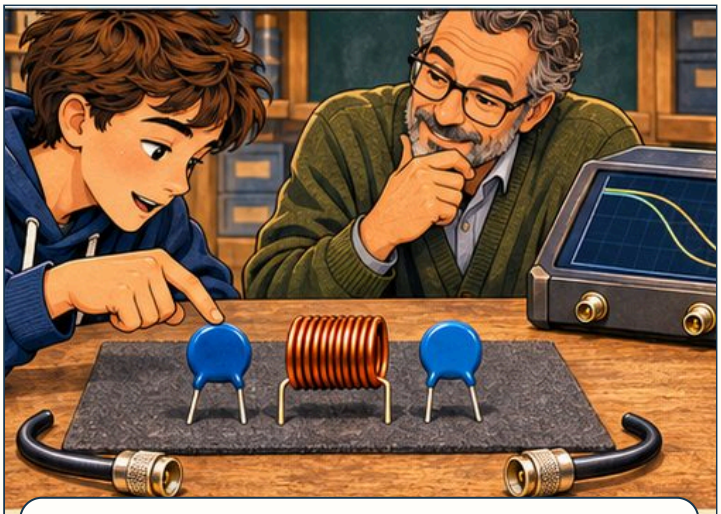
Második kondenzátor köti a kimenetet ugyanahhoz a testponthoz.

A tekercs két oldalán egy-egy ág halad lefelé.

Az elrendezés a görög π betűre emlékeztet.

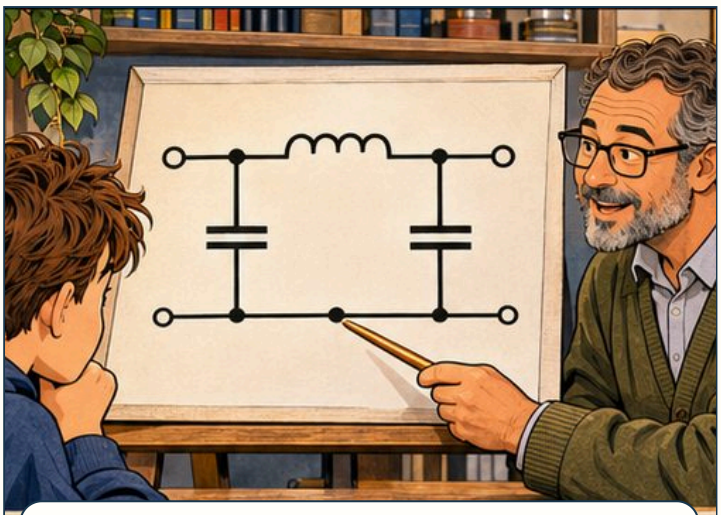

A fiatal ceruzával követ minden összeköttetést.

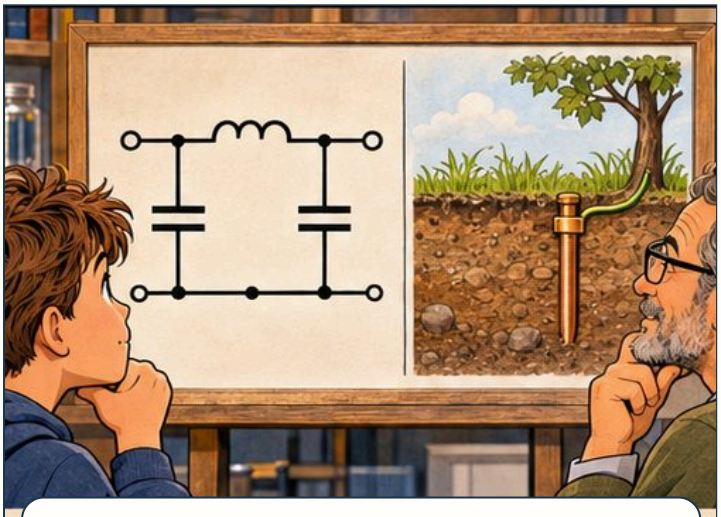
A kapcsolási rajz testpontja

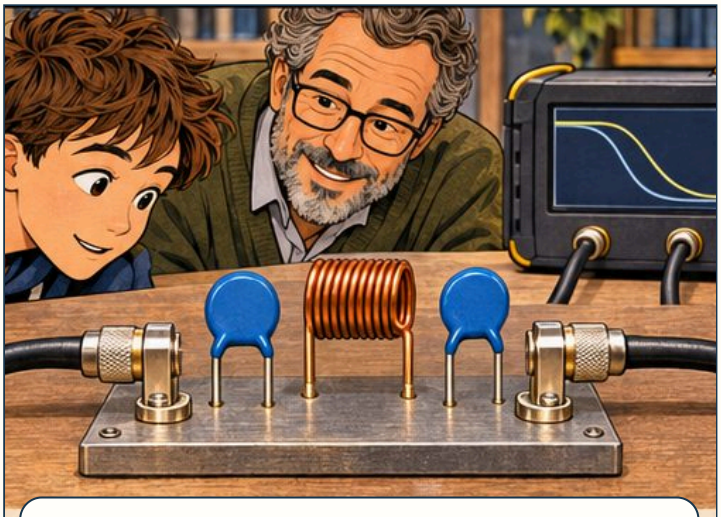
Mindkét kondenzátornak közös villamos referenciapontja van.

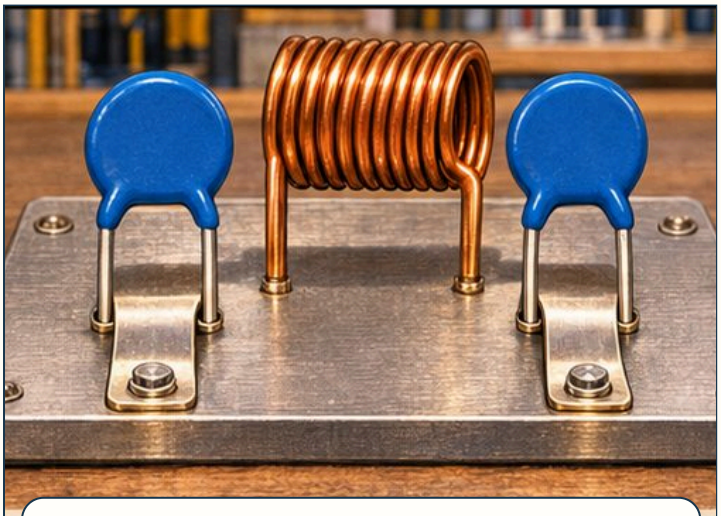
A testjel itt az áramkör e referenciáját ábrázolja.

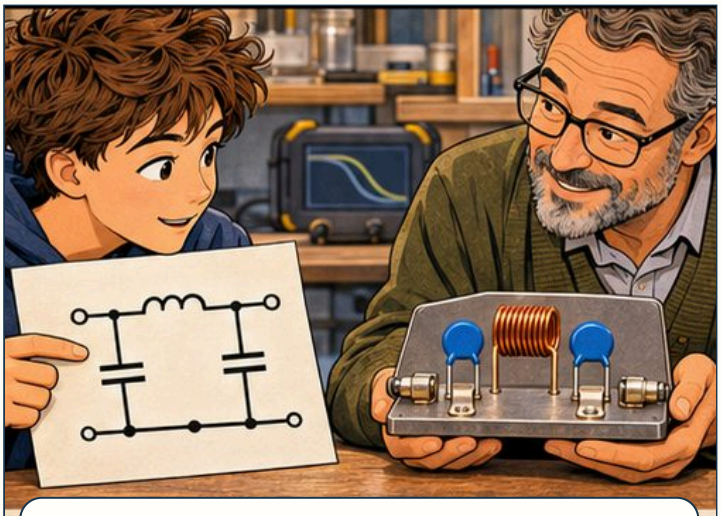
Nem jelent automatikusan kapcsolatot a földdel.

A koaxiális árnyékolások a terv szerint ehhez a ponthoz kapcsolódnak.

A rövid összekötés korlátoz bizonyos parazita hatásokat.

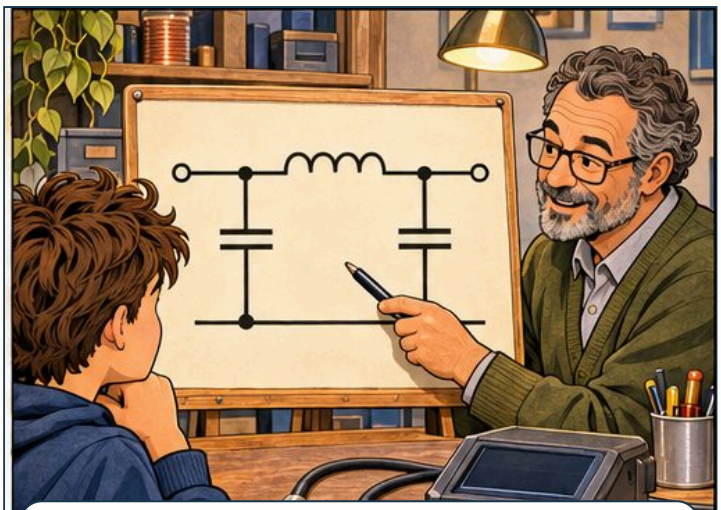

A fiatal megkülönbözteti a jelképet a tényleges megvalósítástól.

Három elem, egy rendszám

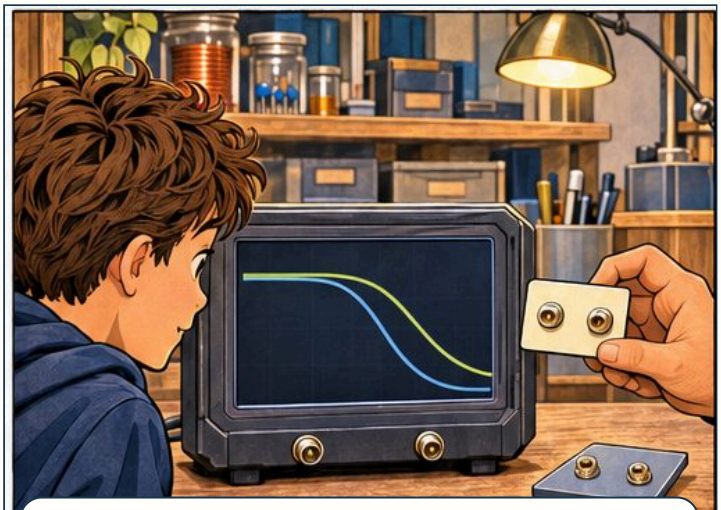
Az ideális hálózat három reaktív eleme: C, L és C.

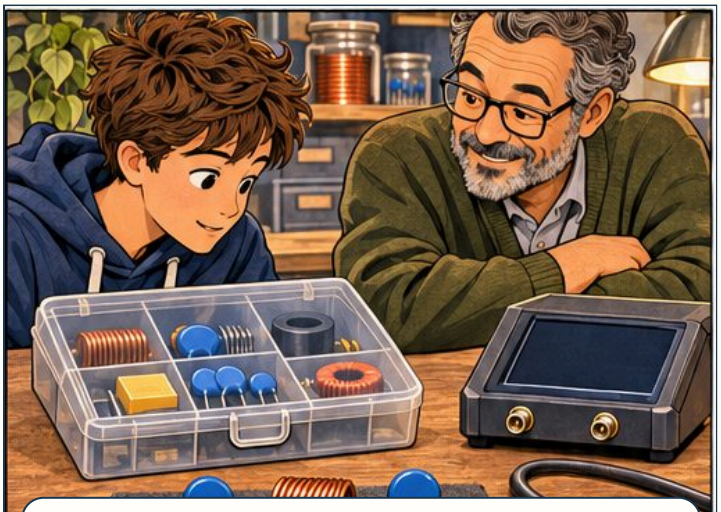
Itt harmadrendű aluláteresztő szűrőt valósítanak meg.

A rendszám többek között a távoli meredekséget jellemzi.

Egy rosszul választott impedancia azonban megváltoztatná az átvitelt.

Véletlen alkatrész-hozzáadásból nem lesz a kívánt szűrő.

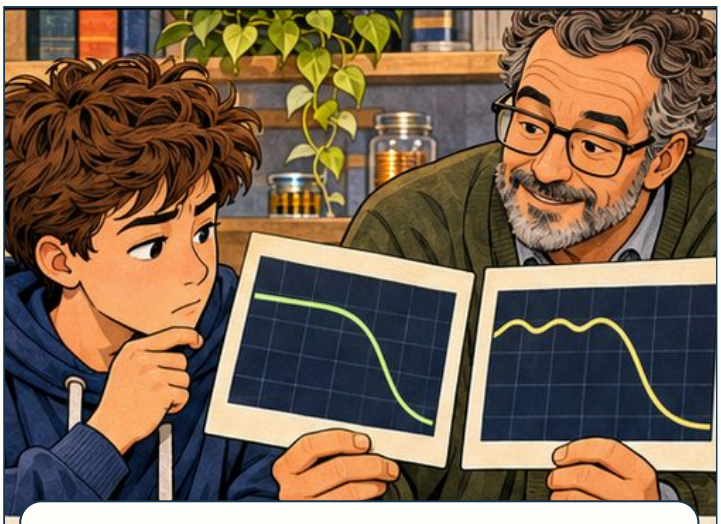

A számításnak követnie kell a kapcsolás alakját.

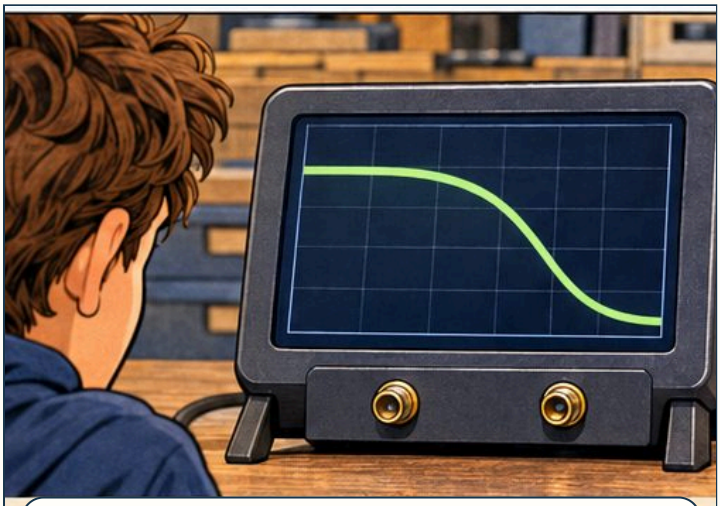
Miért Butterworth?

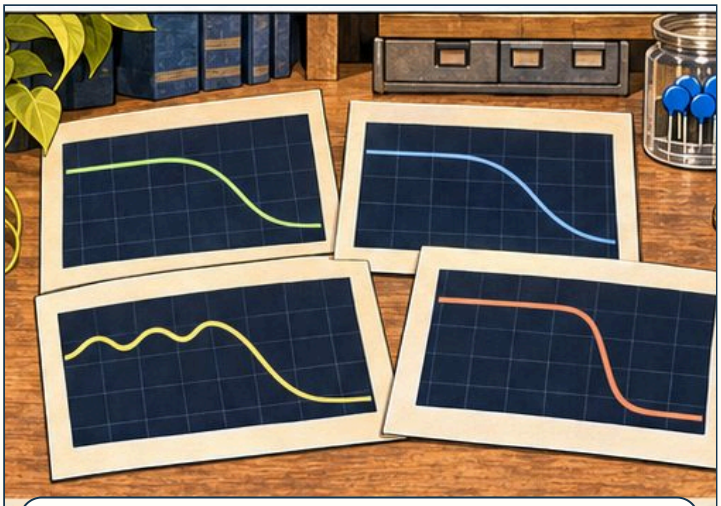
A Butterworth-átvitel maximálisan lapos az áteresztősávban.

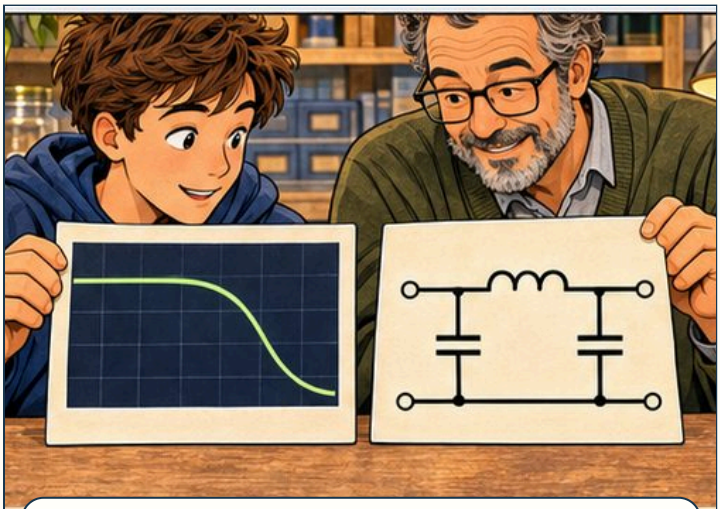
Ideális modellje ebben a sávban nem hullámos.

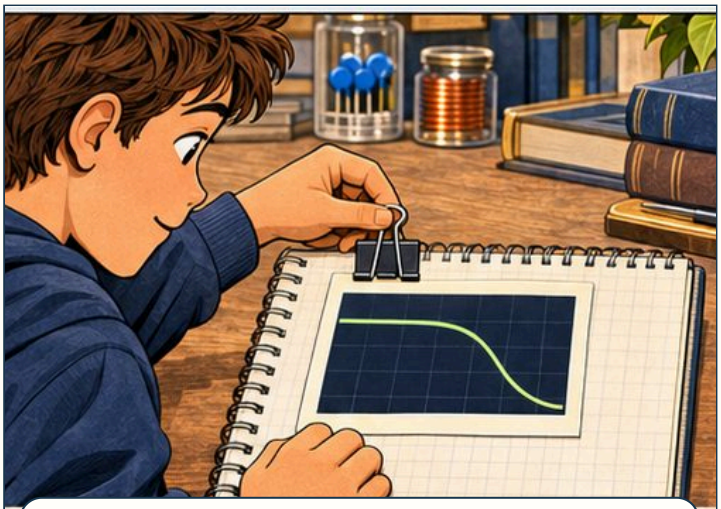
Az átmenet fokozatos, jellegzetes görbülettel.

Más átvitelek más kompromisszumokat fogadnak el.

Első, áttekinthető tervükhöz ezt a családot választják.

A név tehát többet mond az aluláteresztő szónál.

Prototípus a kezdéshez

A normált prototípus megadja a tervezési együtthatókat.

E harmadrendű Butterworth esetén ezek 1, 2 és 1.

Sorrendben a kondenzátornak, tekercsnek és kondenzátornak felelnek meg.

Ezek még nem a megvásárolandó alkatrészértékek.

Megfelelő prototípust és megfelelő lezárásokat feltételeznek.

Még be kell állítani a frekvencia- és impedancialéptéket.

Léptékváltás

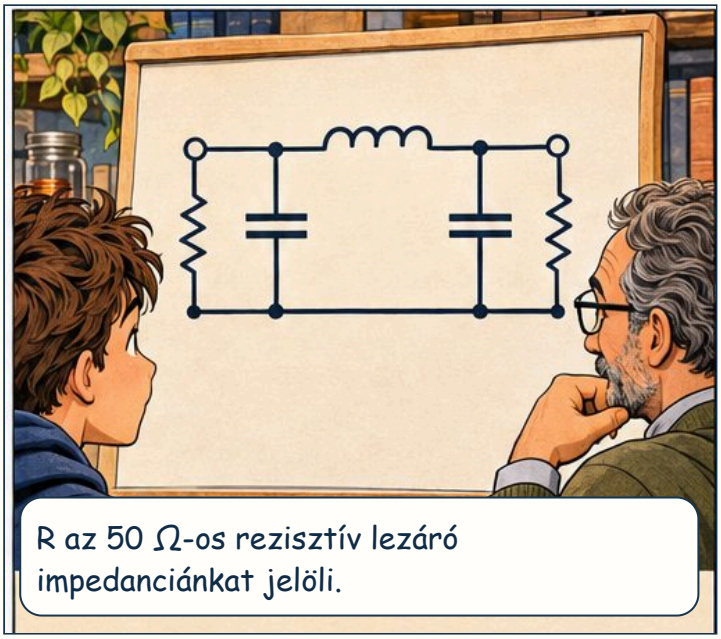
A határ-körfrekvencia wc = 2πfc.

Itt fc a hertzben megadott határfrekvencia.

A körfrekvencia, wc egysége radián másodpercenként.

R az 50 Ω-os rezisztív lezáró impedanciánkat jelöli.

E jelekkel alakítható a prototípus alkatrészekké.

A fiatal leírja őket, mielőtt előveszi a számológépet.

Egységek a számok előtt

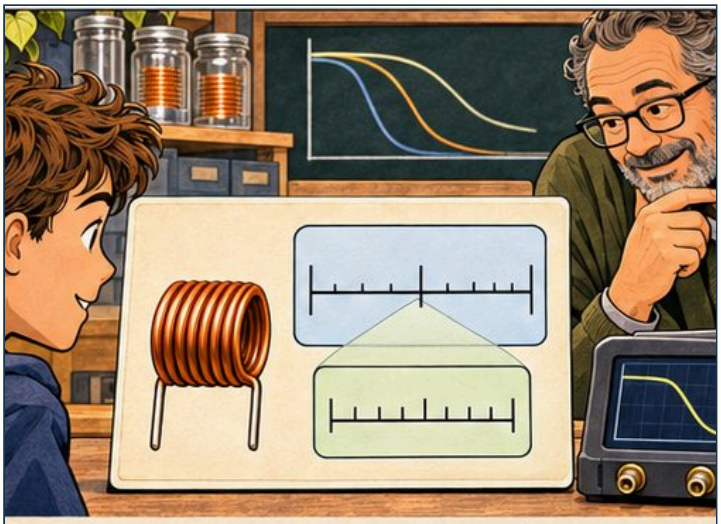
Egy megahertz egymillió hertz.

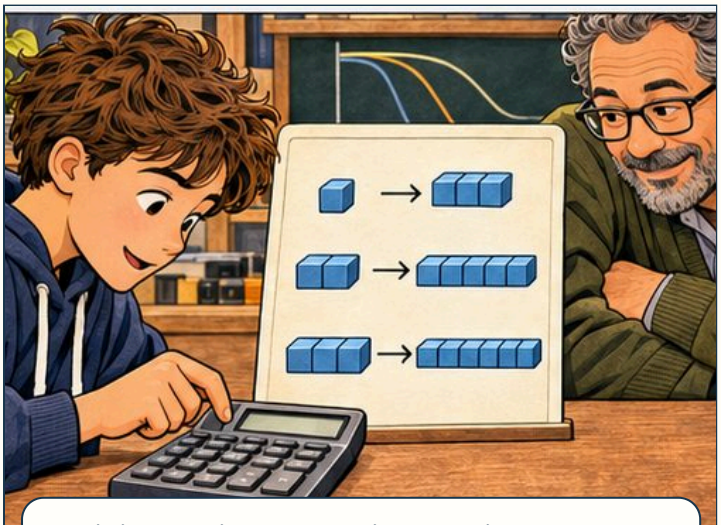
A 10 MHz-es határ tehát 10 000 000 Hz.

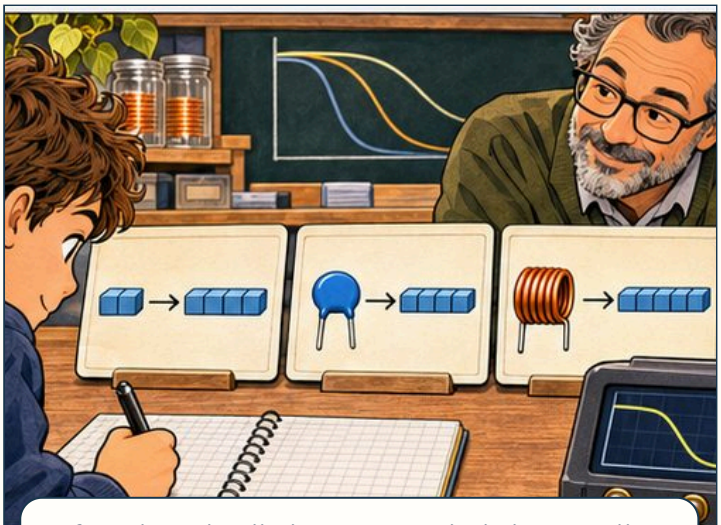
Egy pikofarad 10^{-12} F.

Egy mikrohenry 10^{-6} H.

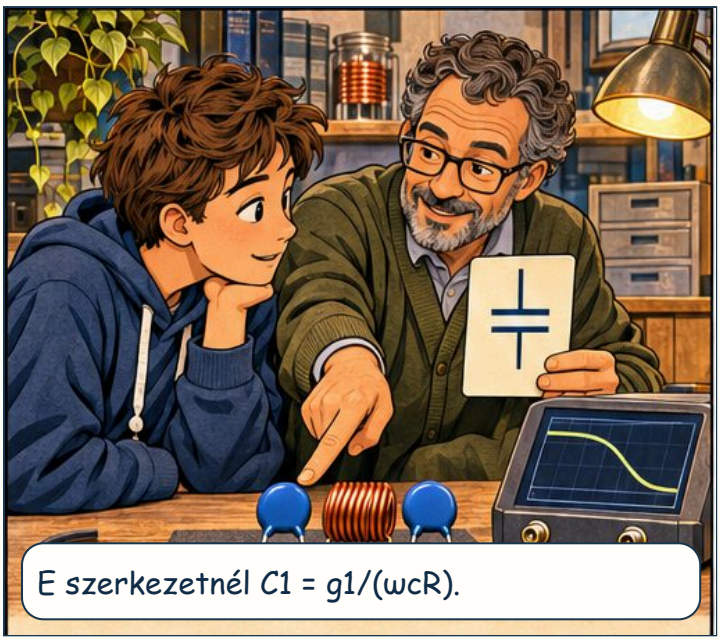

A képletek először az alapegységeket használják.

A fiatal az átváltásokat a számítások mellett tartja.

A kondenzátorok képlete

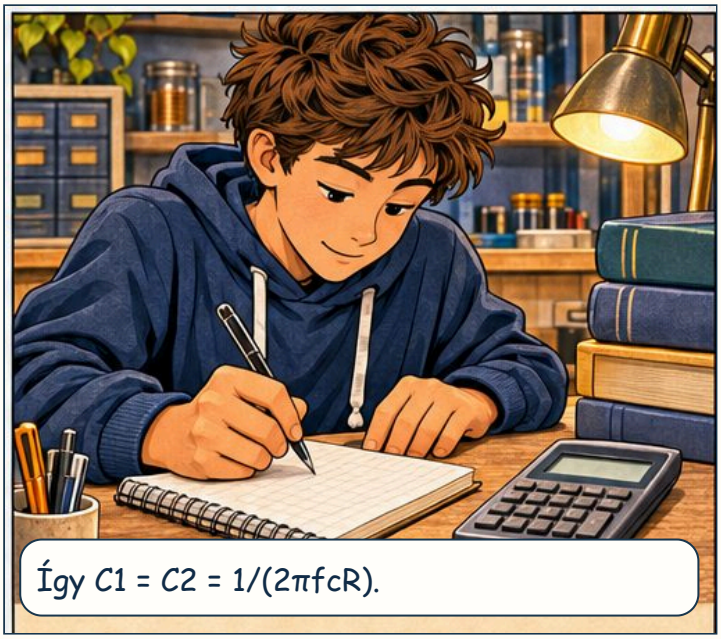
E szerkezetnél C1 = g1/(ωcR).

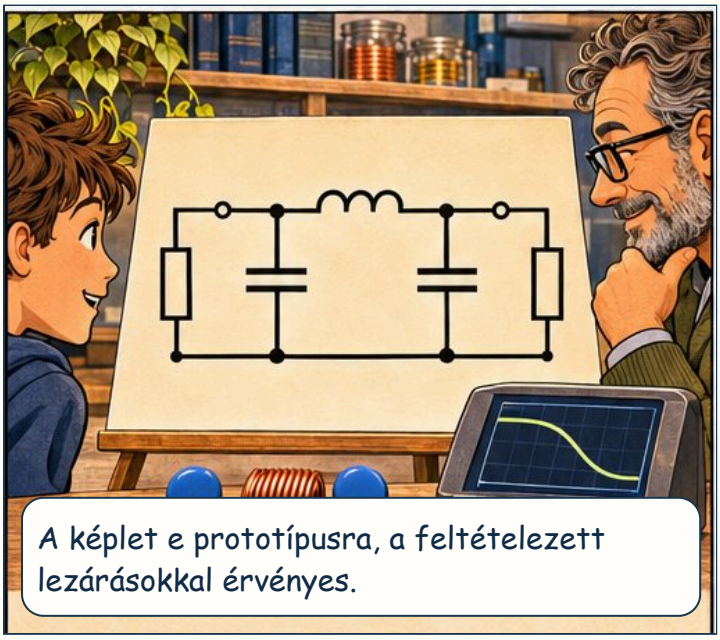
A harmadik együtthatóval C2 = g3/(ωcR).

Mivel g1 = g3 = 1, a két kapacitás egyenlő.

Így C1 = C2 = 1/(2πfcR).

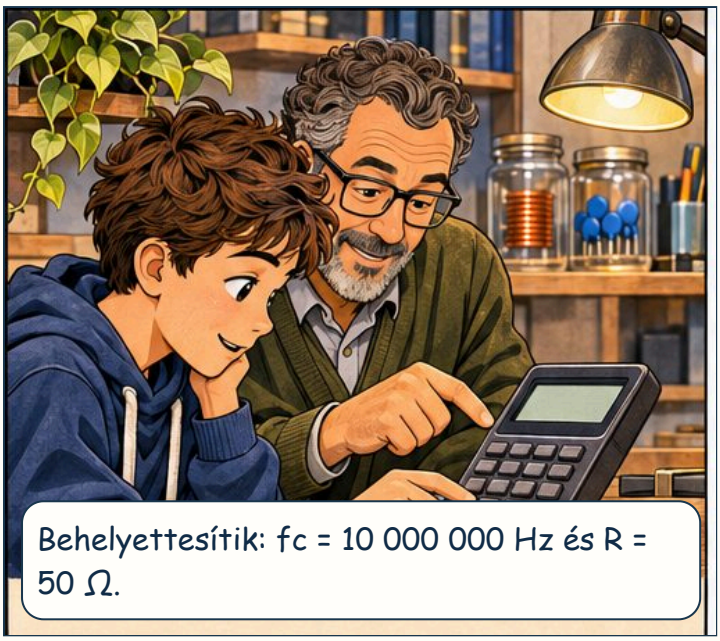

A képlet e prototípusra, a feltételezett lezárásokkal érvényes.

A fiatal behelyettesítés előtt minden jelet ellenőriz.

A kapacitások kiszámítása

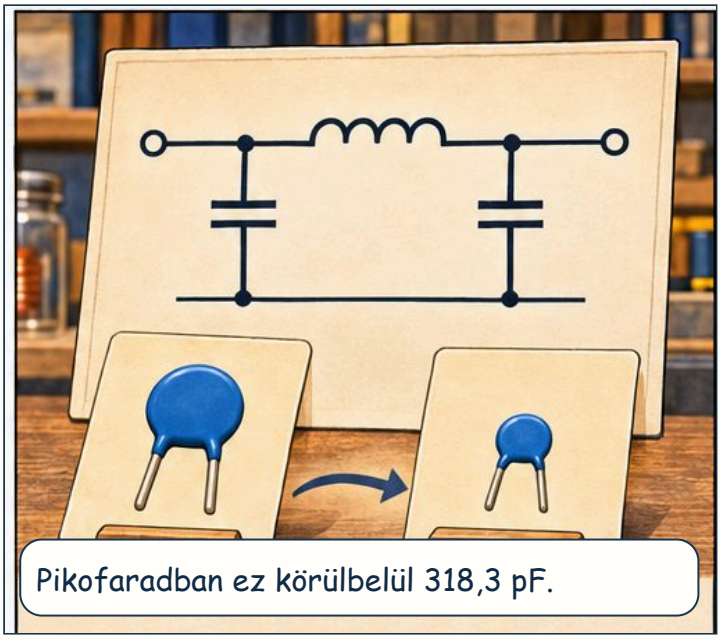
Behelyettesítik: fc = 10 000 000 Hz és R = 50 Ω.

A nevező körülbelül 3,142 × 10^{9}.

Mindkét ideális kapacitás körülbelül 3,183 × 10^{-10} F.

Pikofaradban ez körülbelül 318,3 pF.

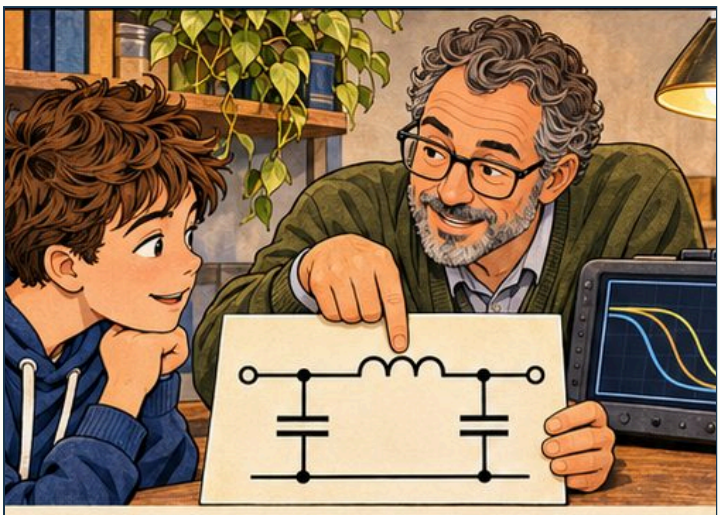

A két kondenzátor elméleti értéke tehát azonos.

Lucas az egységet is világosan feltünteti.

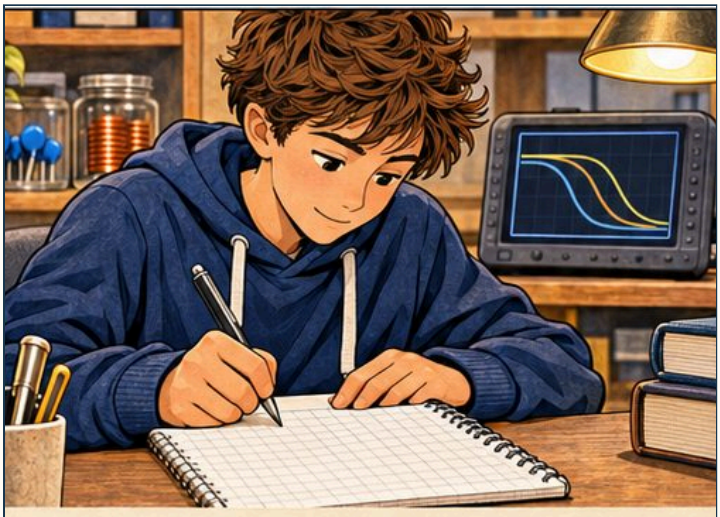
A tekercs képlete

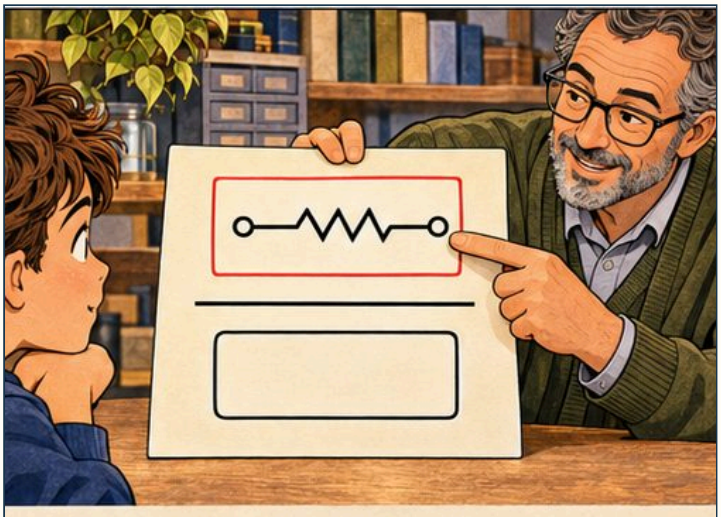
A soros tekercsre L = g2R/ωc.

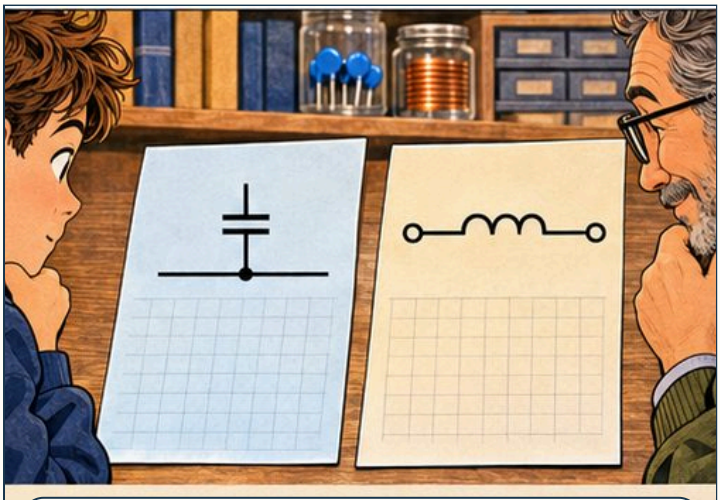
A középső együttható itt g2 = 2.

Így L = 2R/(2πfc).

A lezáró ellenállás most a számlálóban van.

A fiatal összehasonlítja a kondenzátorok képletével.

A látvány hasonlósága nem helyettesíti az újraolvasást.

Az induktivitás kiszámítása

A számláló 2 × 50, vagyis 100 Ω.

A nevező 2π × 10 000 000, körülbelül 6,283 × 10^{7} s^{-1}.

A számítás körülbelül 1,592 × 10^{-6} H-t ad.

Az ideális tekercs induktivitása tehát körülbelül 1,59 μH.

A három eredményt ugyanarra a kapcsolási rajzra írják.

A projektnek most teljes első meghatározása van.

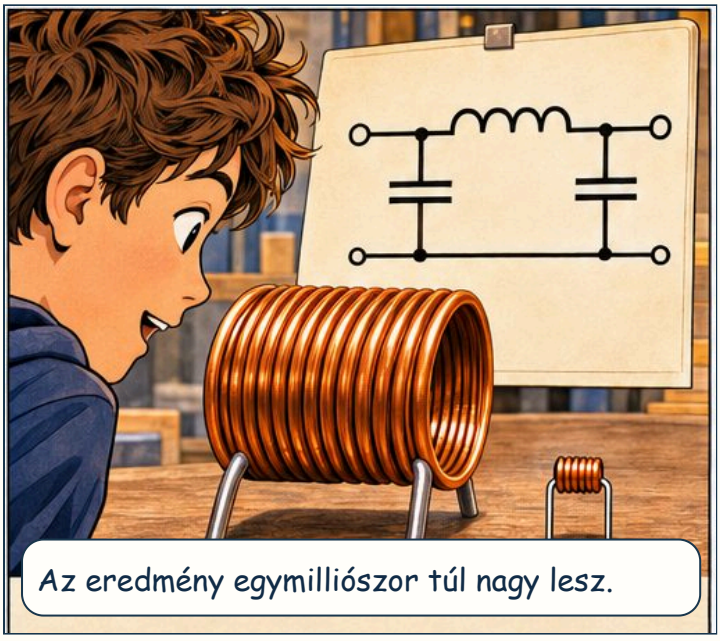
Az egymilliós hiba

A fiatal megpróbálja gyorsan újra beírni a számítást.

10-et ír be 10 000 000 helyett.

Az eredmény egymilliószor túl nagy lesz.

A várt alkatrészekkel összevetve rögtön kiderül a hiba.

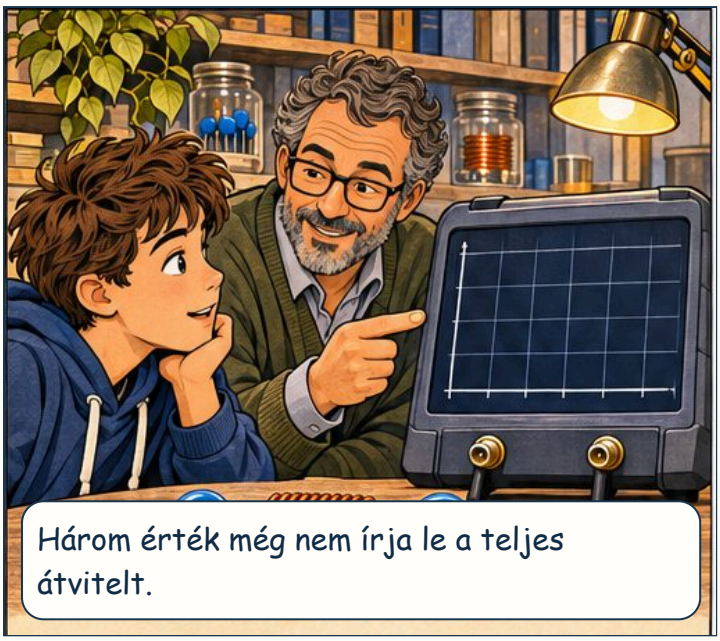

Kijavítja a bemenetet, majd külön megismétli a számítást.

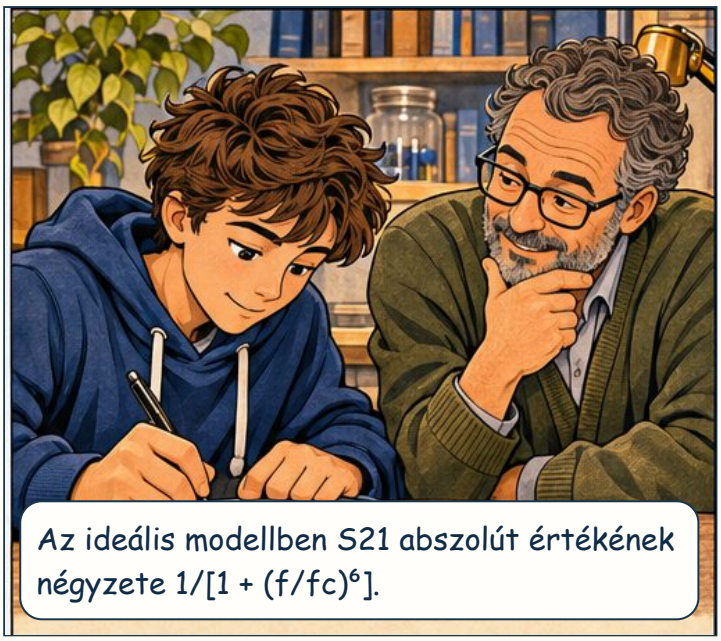

A nagyságrend ellenőrzése hasznos szokássá válik.

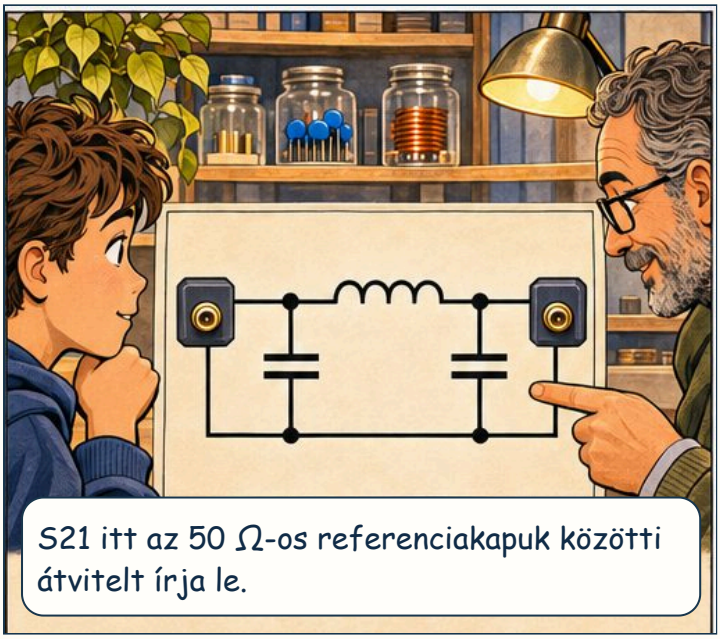
Egy egész görbe előrejelzése

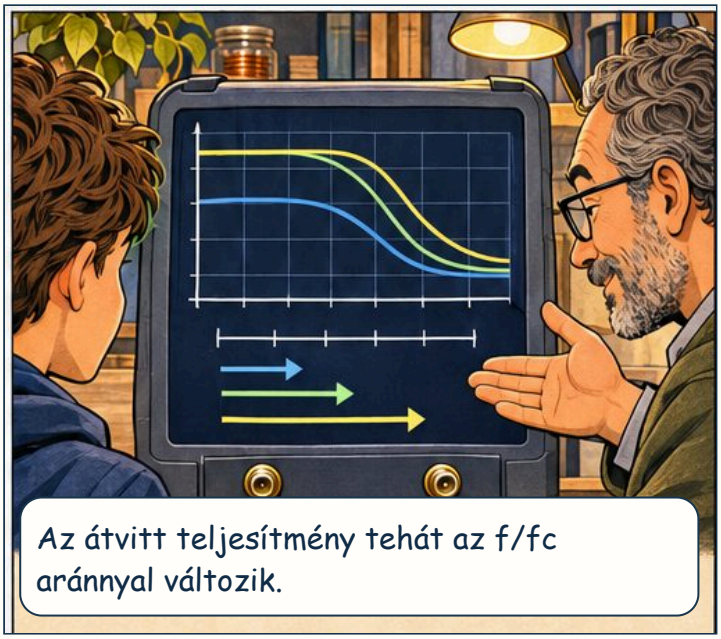
Három érték még nem írja le a teljes átvitelt.

Az ideális modellben S21 abszolút értékének négyzete $1/[1 + (f/fc)^6]$.

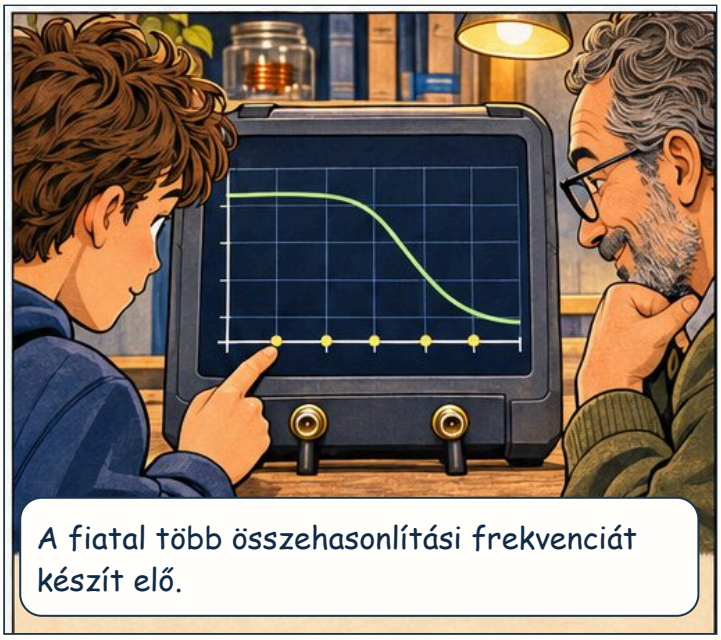
S21 itt az 50 Ω-os referenciakapuk közötti átvitelt írja le.

Az átvitt teljesítmény tehát az f/fc aránnyal változik.

Az elméleti görbe mérés előtti támpont.

A fiatal több összehasonlítási frekvenciát készít elő.

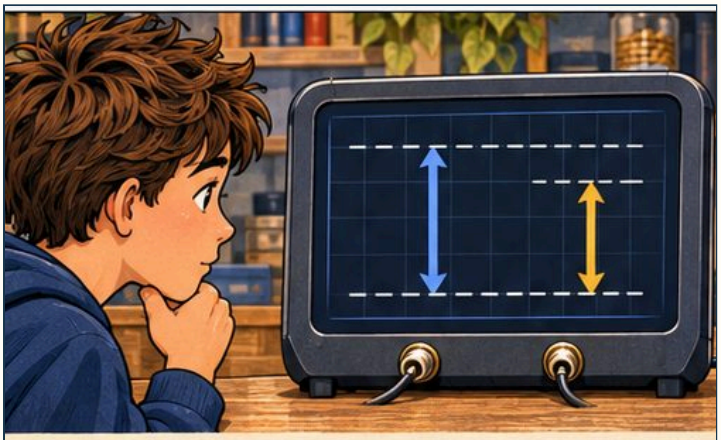
Mit jelent a mínusz három decibel?

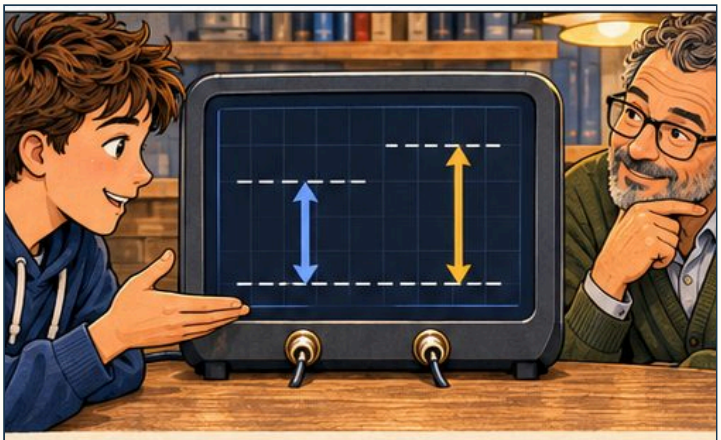
Ha f = fc, az ideális átvitt teljesítményarány 1/2.

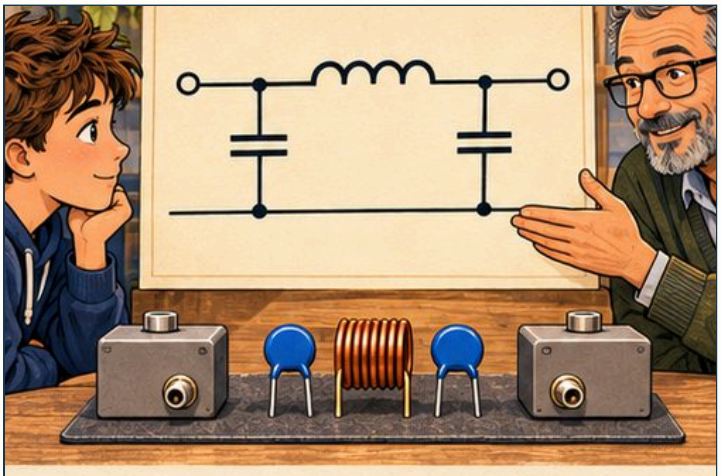
Decibelben 10 log10(1/2) körülbelül −3,01 dB.

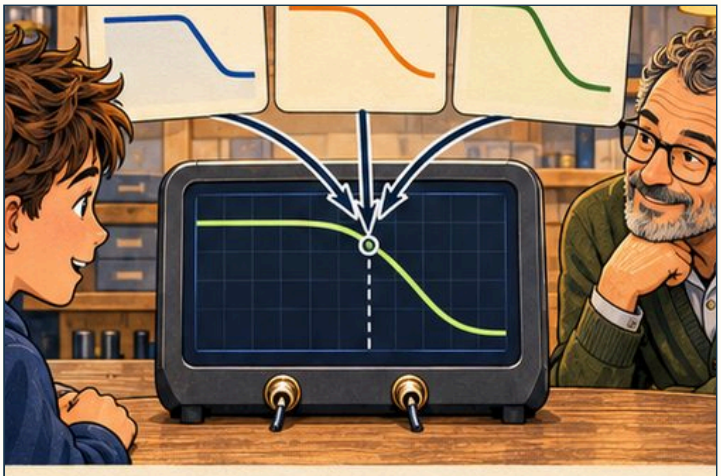
S21 abszolút értéke ekkor körülbelül 0,707.

Az amplitúdó tehát nem a fele.

A számítás illesztett, 50 Ω-os referenciákat használ.

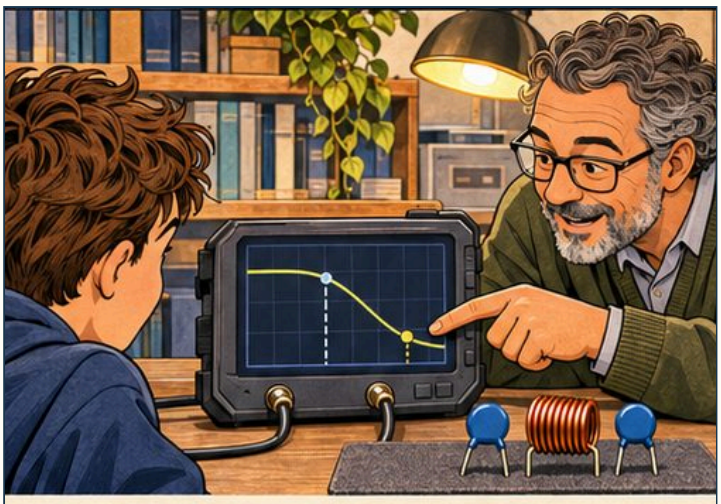

A fiatal ugyanazon görbepont három leírását kapcsolja össze.

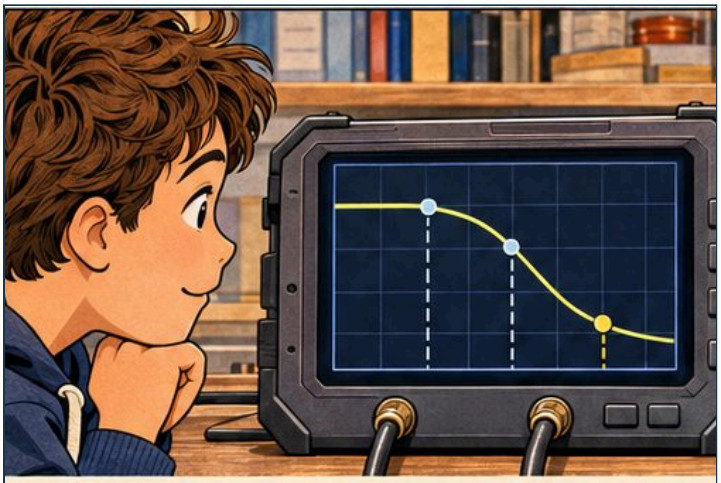
A határfrekvencia fölött

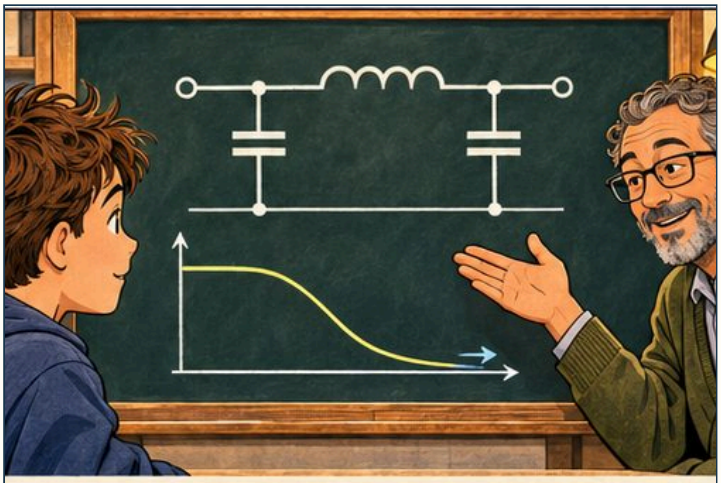
20 MHz-en f/fc értéke 2.

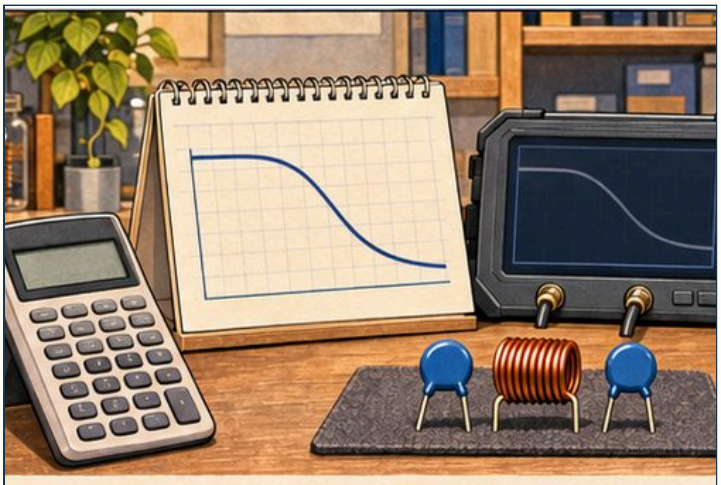
Az ideális átvitel körülbelül −18,13 dB.

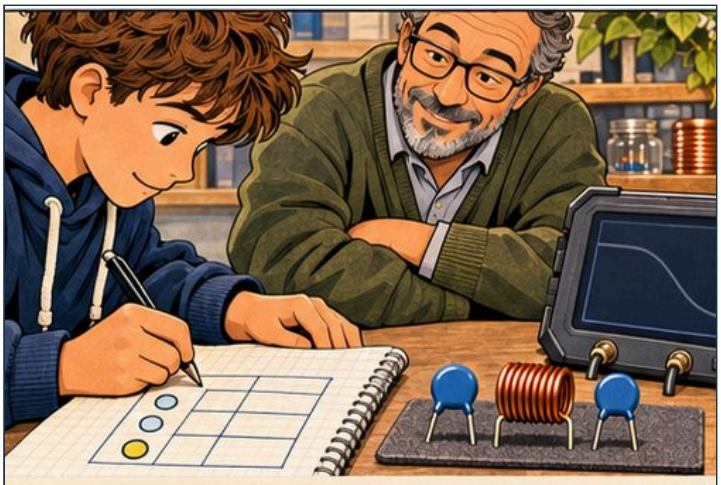
30 MHz-en f/fc = 3: körülbelül −28,63 dB.

A csillapítás nő, de véges marad.

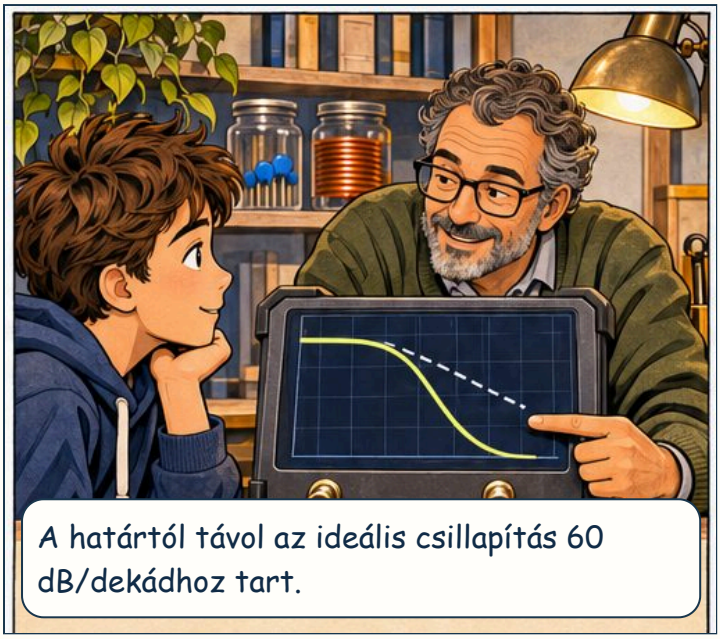

Ezek számított, nem az ő áramkörükön mért számok.

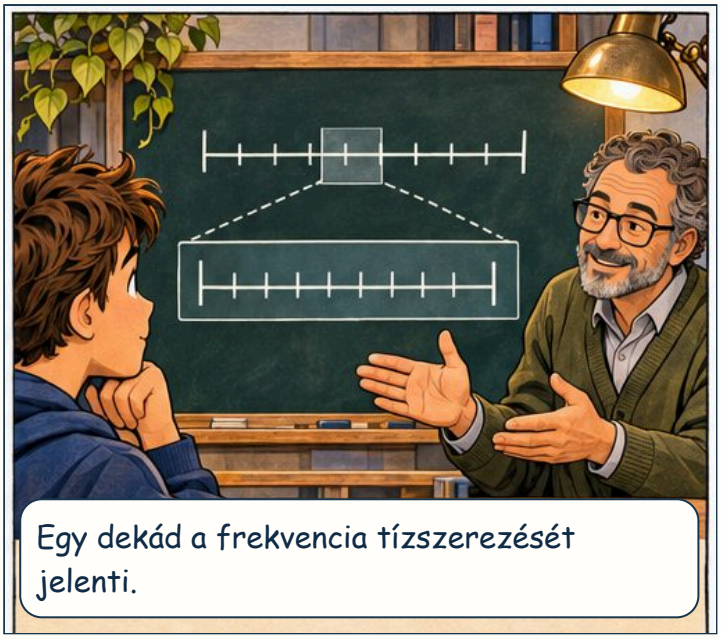

A fiatal az előrejelzések oszlopába írja őket.

A meredekség nem ígéret

A határtól távol az ideális csillapítás 60 dB/dekádhoz tart.

Egy dekád a frekvencia tízszerezését jelenti.

Ez az aszimptotikus meredekség a harmadrendű modellhez tartozik.

A határ közelében a görbe nem egyenes.

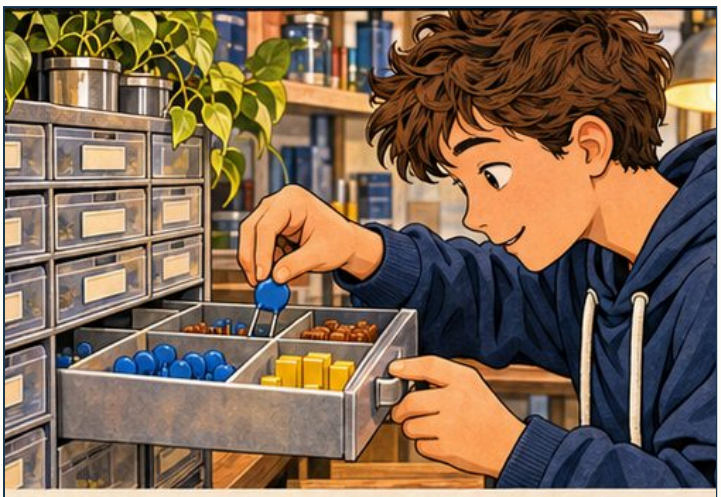

A valódi alkatrészek is korlátozzák ezt az alakulást.

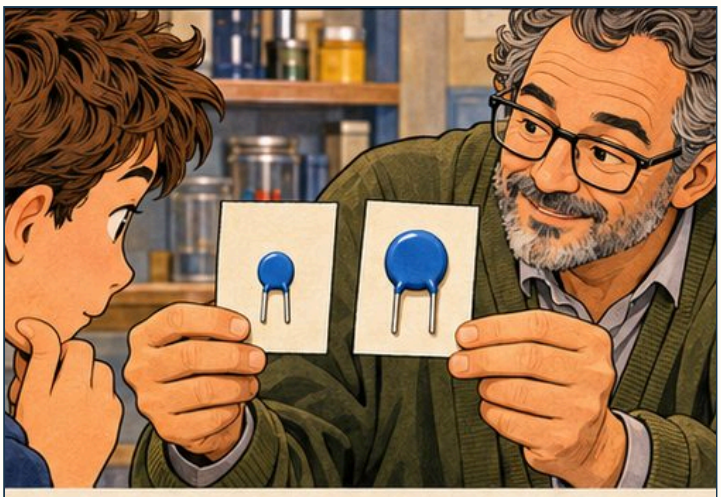

A fiatal nem terjeszt szabályt a feltételein túlra.

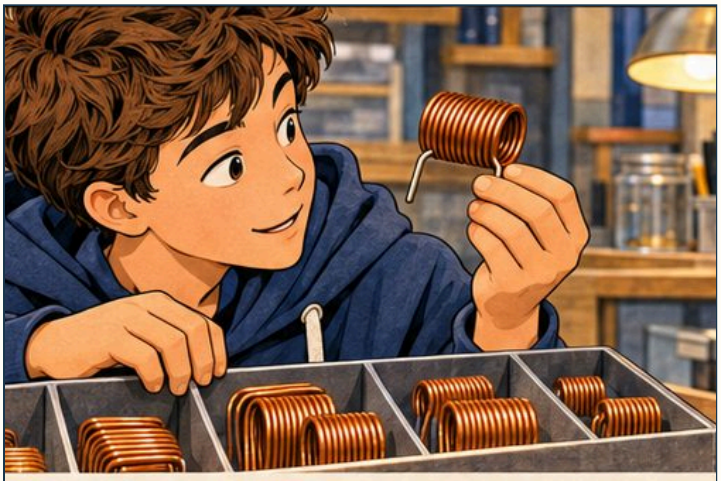
A beszerezhető értékek

A fiókban nem feltétlenül vannak pontosan 318,3 pF-os kondenzátorok.

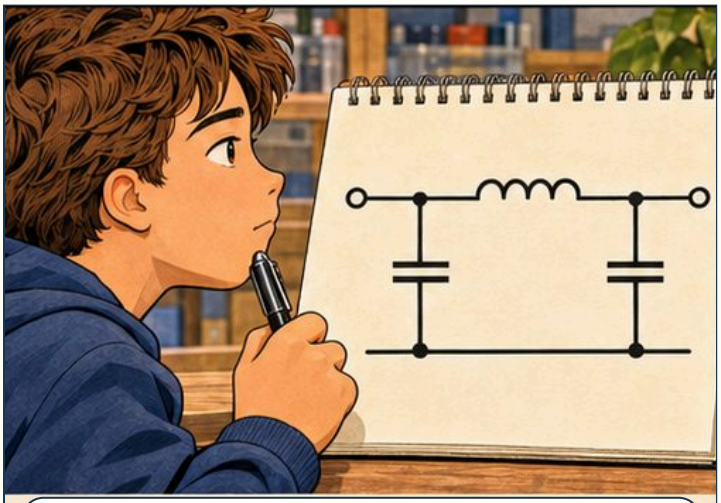
A szokásos 330 pF nem ugyanaz.

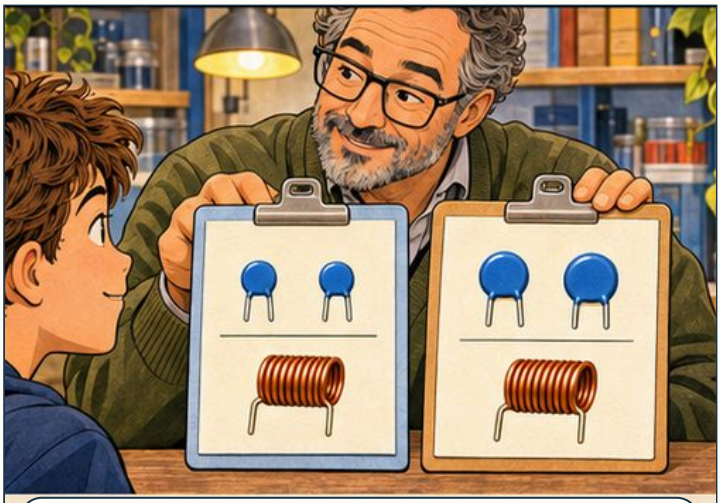
Az 1,6 µH-es tekercs közel van a számított értékhez.

E választásokhoz újraszámítás vagy szimuláció szükséges.

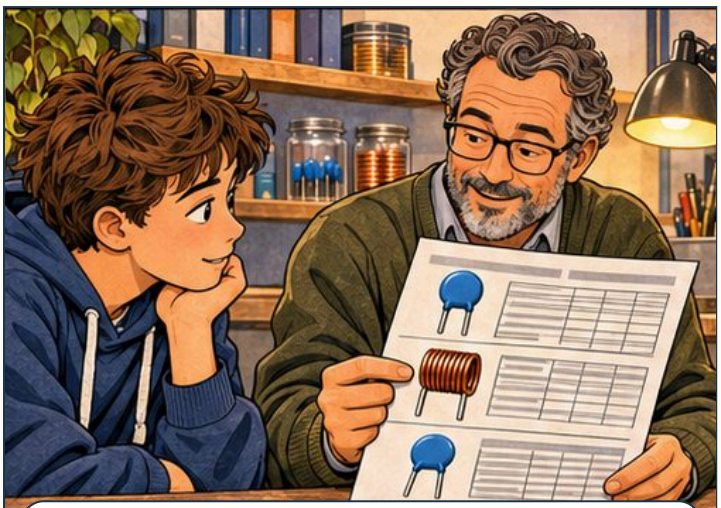

A kapcsolás nem nevezhető automatikusan pontosan 10 MHz-esnek.

A fiatal külön tartja az ideális és választott értékeket.

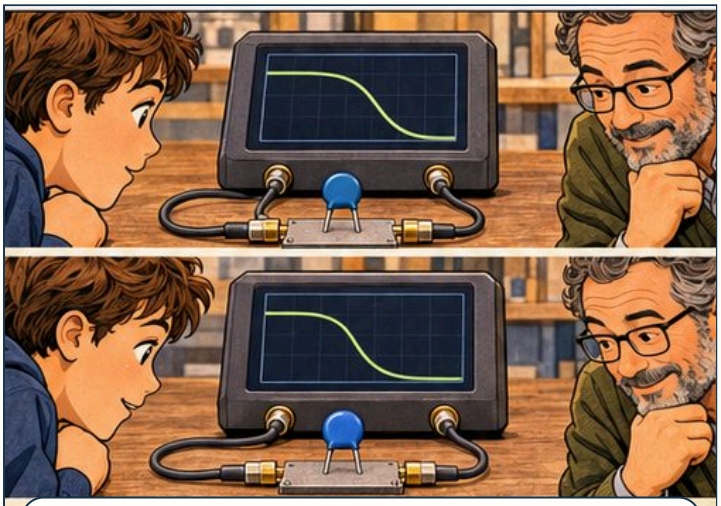
Minden darabnak van tűrése

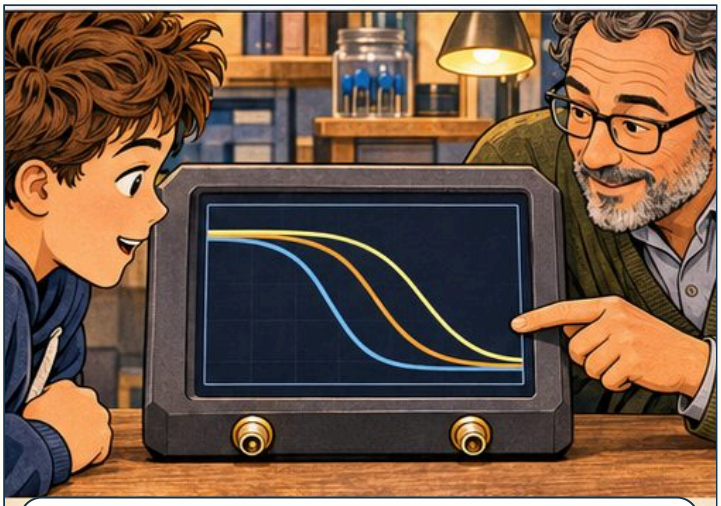
A névleges érték nem garantált pontos érték.

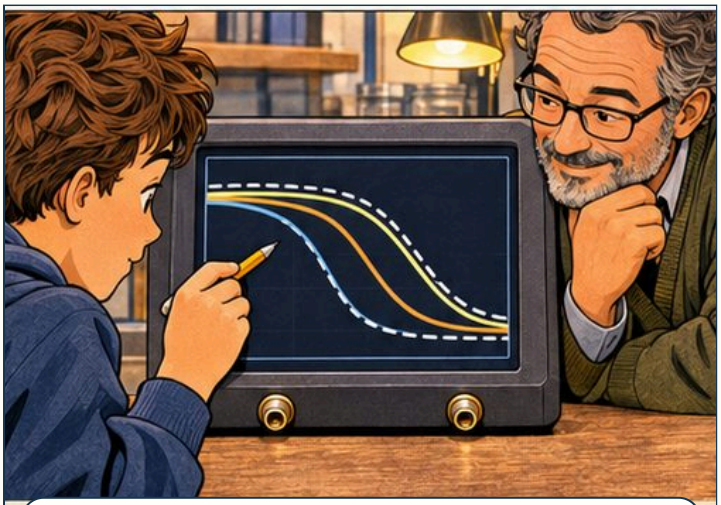
Számít a kondenzátorok és a tekercs tűrése.

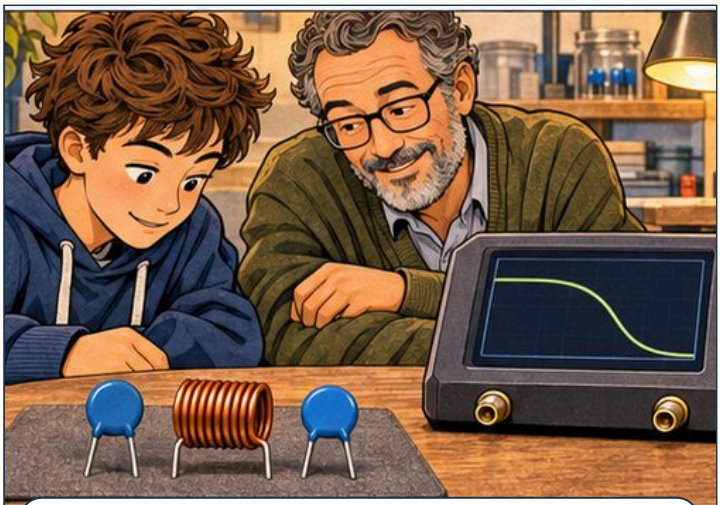
Két azonos jelölésű alkatrész kissé különbözhet.

A szimuláció több értékkombinációt megvizsgálhat.

Segít előre látni a lehetséges átvitelek tartományát.

A mérés azután a ténylegesen használt alkatrészeket vizsgálja.

A rejtett alkatrészek

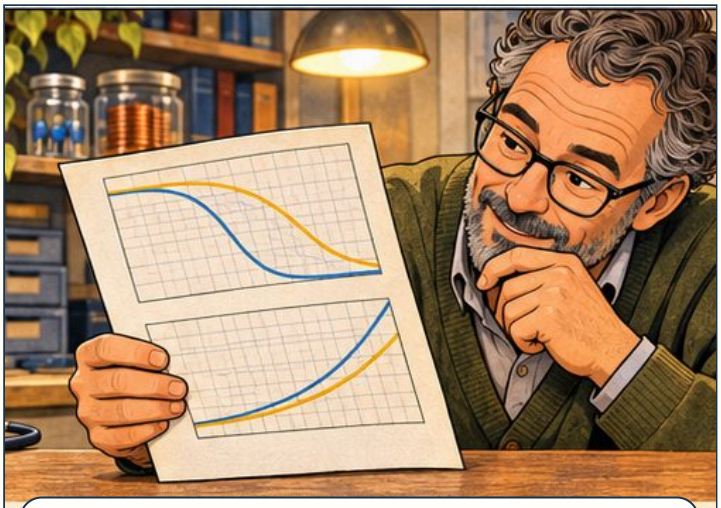
A valódi tekercsnek ellenállása és parazita kapacitása is van.

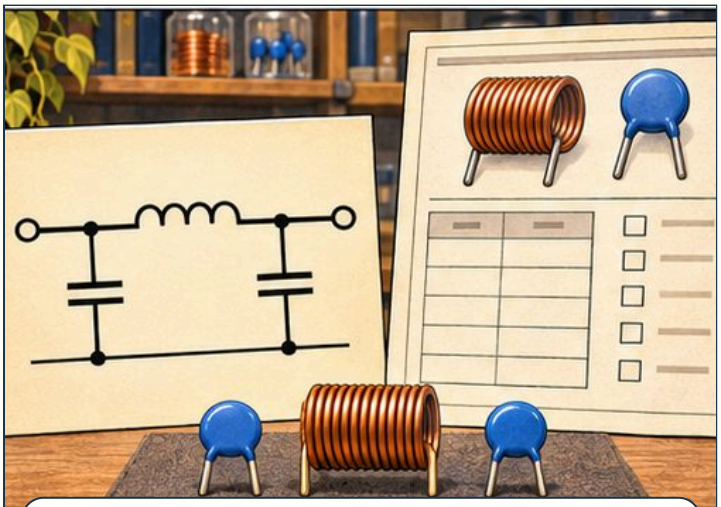
A kondenzátornak többek között vesztesége és parazita induktivitása van.

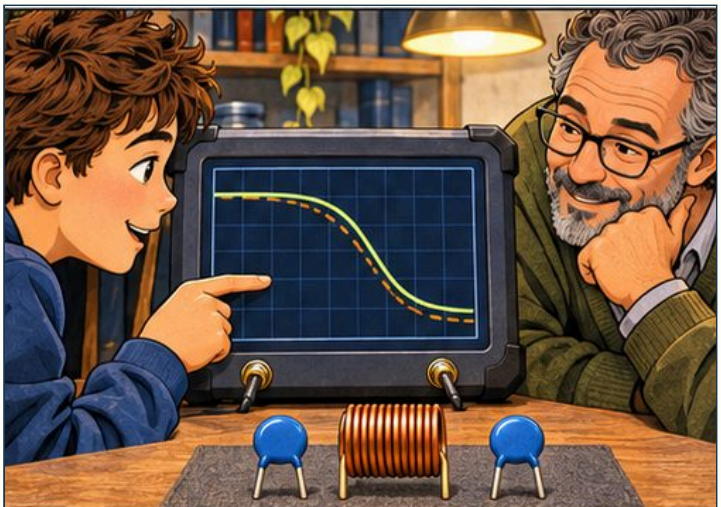
Bizonyos rezonanciák közelében megváltozik a viselkedésük.

Az adatlapok megvizsgálandó korlátokat adnak meg.

A pikofaradban vagy mikrohenryben megadott érték tehát nem elég.

A fiatal megtanul az első soron túl is olvasni.

Az asztali mérés nem minősít adót

Bemutatójuk csak az analizátor előírt gyenge jelét kapja.

Adásban való használathoz további ellenőrzések kellenének.

Vizsgálni kellene a feszültséget, áramot, melegedést és megengedett teljesítményt.

Egy kondenzátor feszültségtűrése nem minősíti az egész szűrőt.

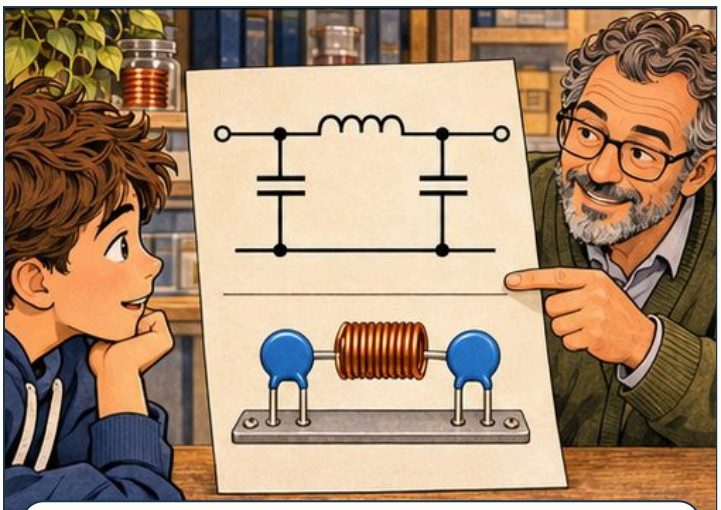

Ez a műhely nem tartalmaz teljesítménypróbát.

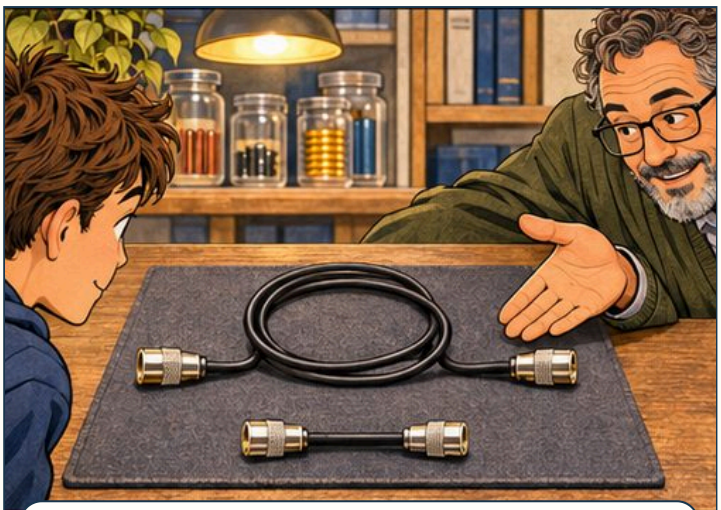

A fiatal világosan leírja megvalósításuk korlátját.

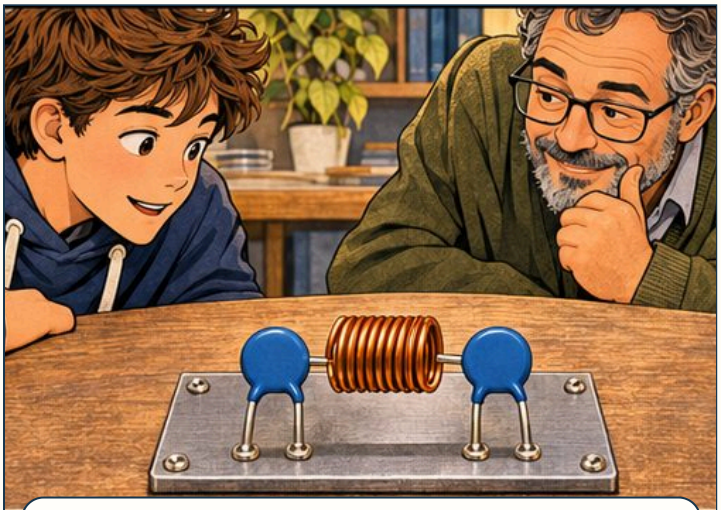
Az elrendezés megrajzolása

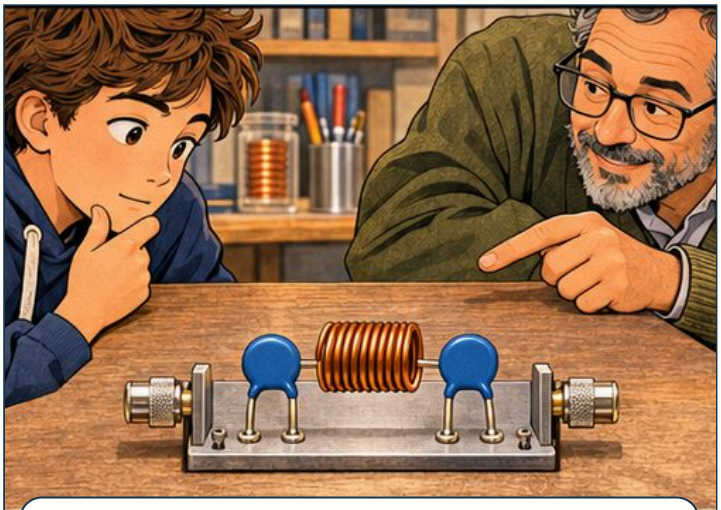
A rajz megadja az összeköttetéseket, de nem minden geometriai részletet.

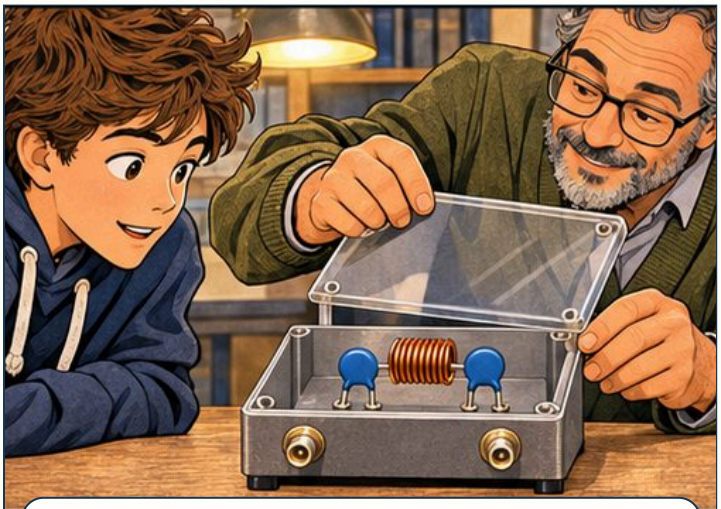
E frekvenciákon a vezetékhossz és elrendezés is számíthat.

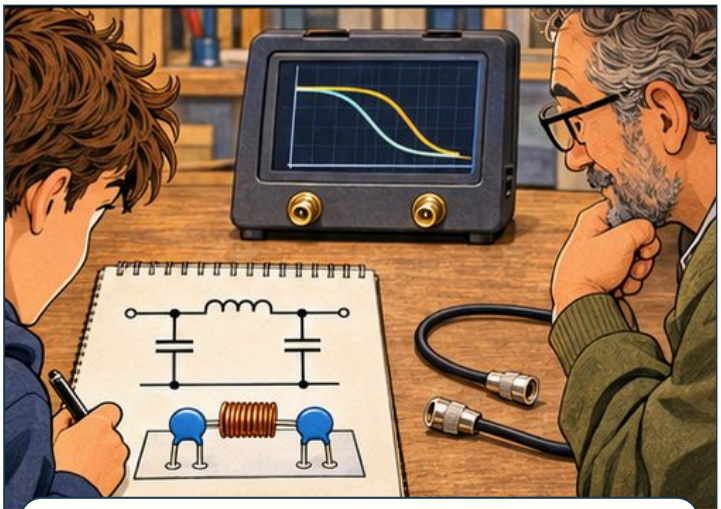
Közös testpontot és rövid összeköttetéseket terveznek.

Elválasztják a közvetlenül csatolódó jelutakat is.

Henri mérésre alkalmas bemutatómodult készít elő.

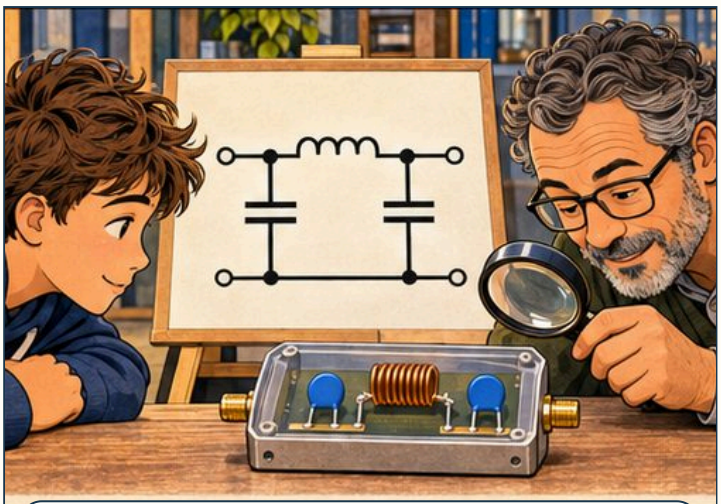

Lucas kapcsolatról kapcsolatra összeveti az elrendezést a rajzzal.

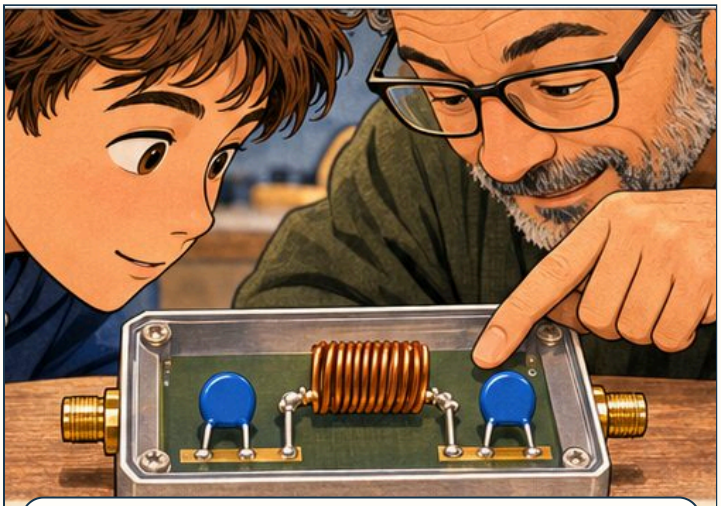
Ellenőrzés csatlakoztatás előtt

Az előkészítés alatt a mérőforrás kikapcsolva marad.

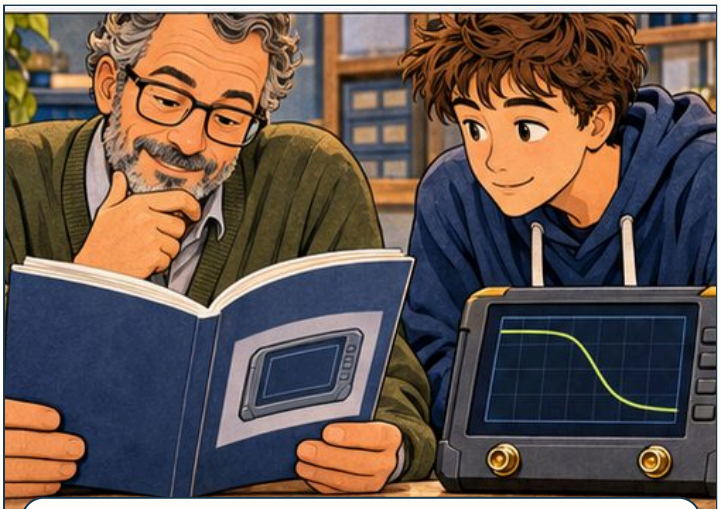
Ellenőrzik a kötéseket, alkatrészeket és közös testpontot.

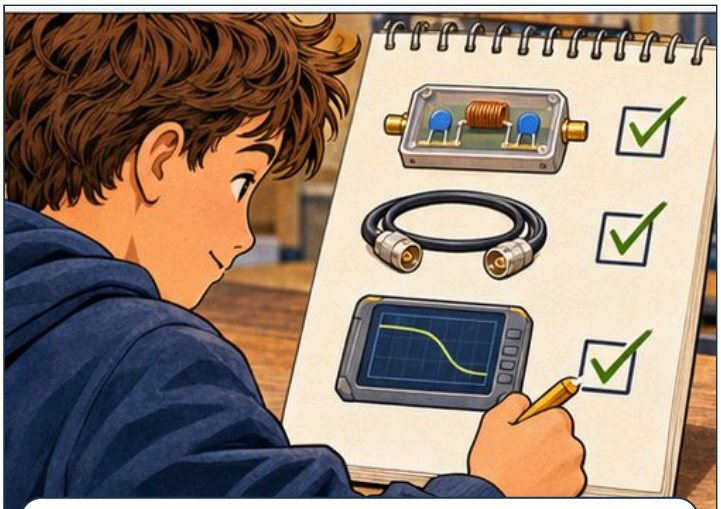
Rövidzárat, hibás kötést vagy sérült alkatrészt keresnek.

Ezután átvizsgálják a csatlakozókat és kábeleket.

A mentor ellenőrzi a műszer bemeneti korlátait.

A fiatal befejezi a listát az első söprés előtt.

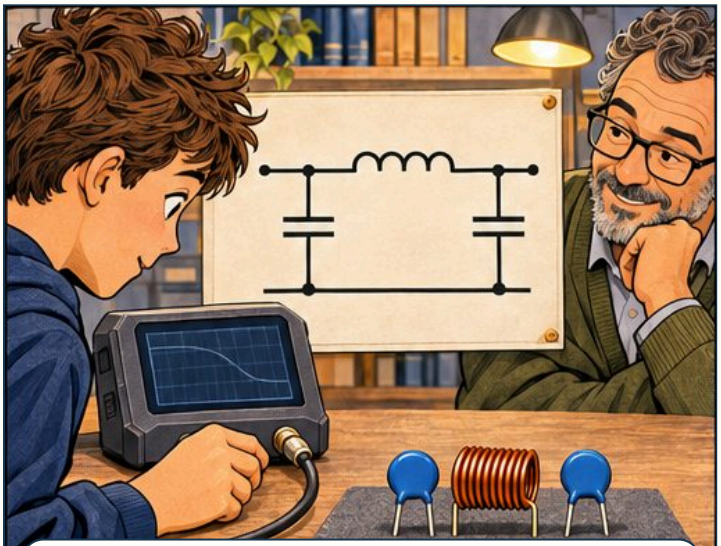
Az analizátor kérdései

A hálózatanalizátor ismert, gyenge jelet küld.

Végigsöpör egy kiválasztott frekvenciatartományt.

Az 1. kapu táplálja a szűrő bemenetét.

A 2. kapu a kimeneti átvitelt figyeli.

Az S21 paraméterrel követhető ez az átvitel.

A kapuk biztosítják a tervezett 50 Ω-os referenciákat.

Kalibrálás a megfelelő helyen

A kábelek és adapterek részt vesznek a mérésben.

Ezért követik a műszer kalibrálási eljárását.

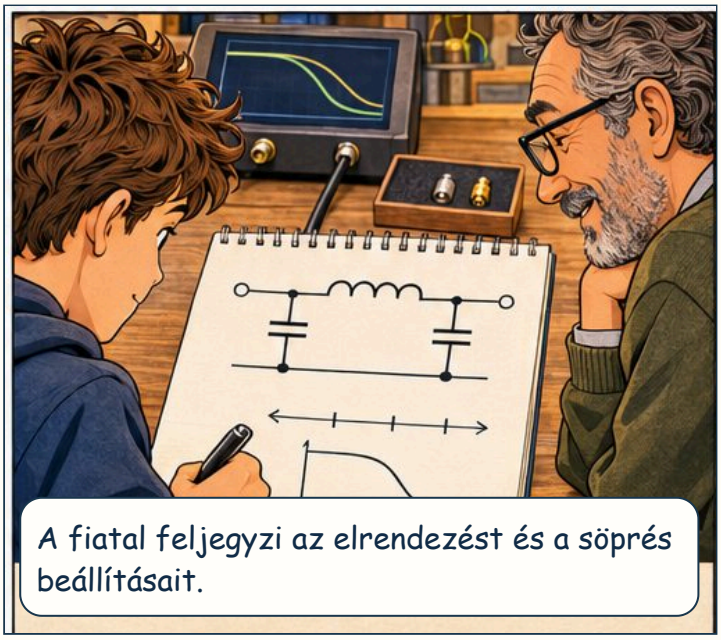
Az előírt etalonokat a kézikönyv szerint csatlakoztatják.

A referenciasíkokat a kábelek végére helyezik.

Kalibrálás után lehetőleg megőrzik ezeket az összeköttetéseket.

A fiatal feljegyzi az elrendezést és a söprés beállításait.

A közvetlen út ellenőrzése

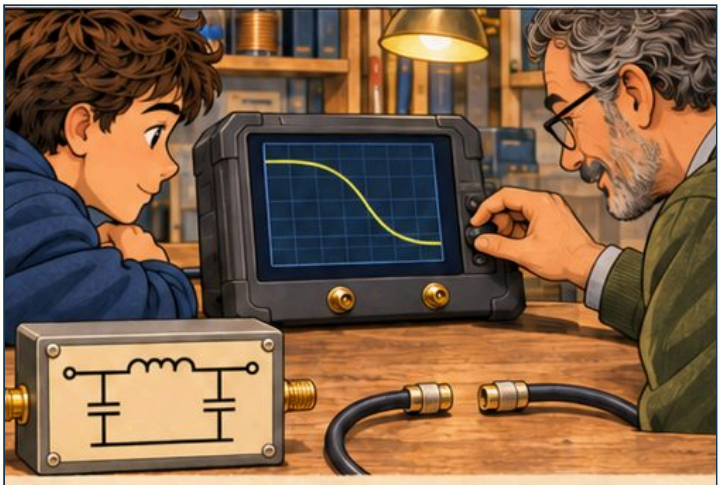
A szűrő előtt közvetlen összeköttéssel ellenőrzik a referenciát.

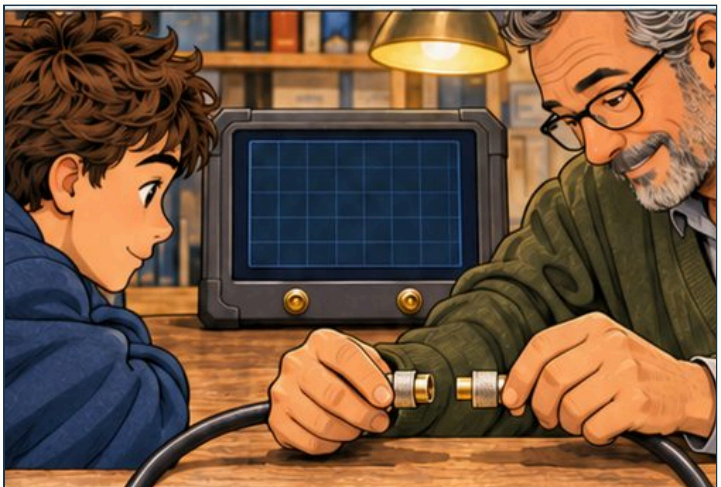
A várt átvitelnek meg kell felelnie az összekötésnek.

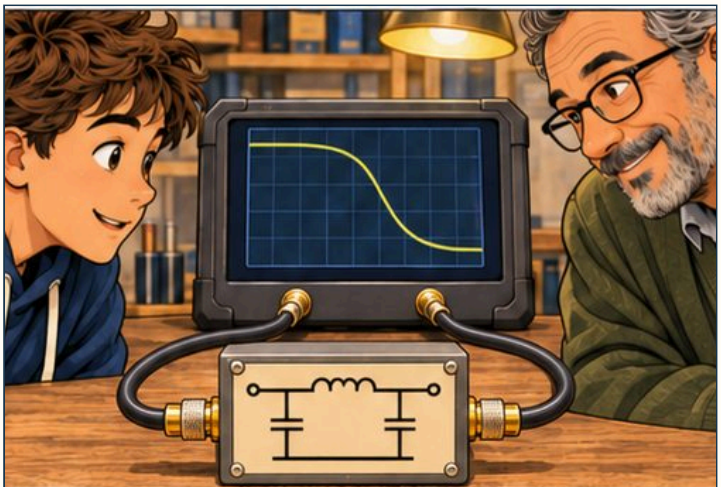
Eltérés esetén kábeleket, kalibrálást és beállításokat vizsgálnak.

Nem módosítják a szűrőt a mérőhely hibájának elrejtésére.

Az ellenőrzés után kikapcsolják a forrást a csatlakoztatáshoz.

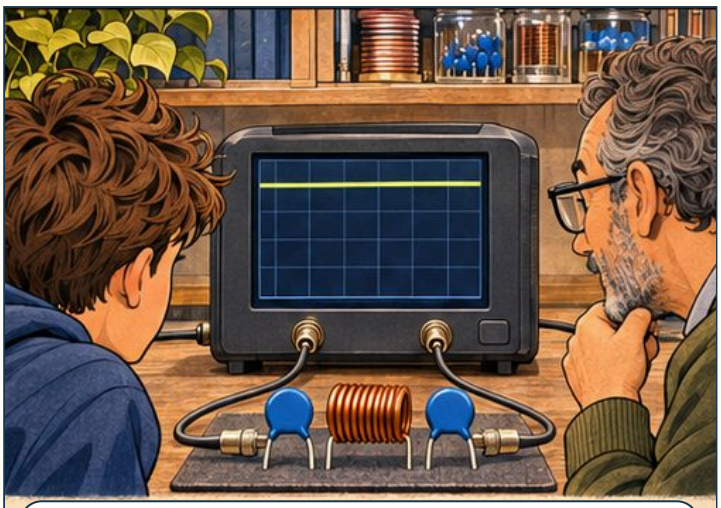

Ezután a szűrő kerül a két kábel közé.

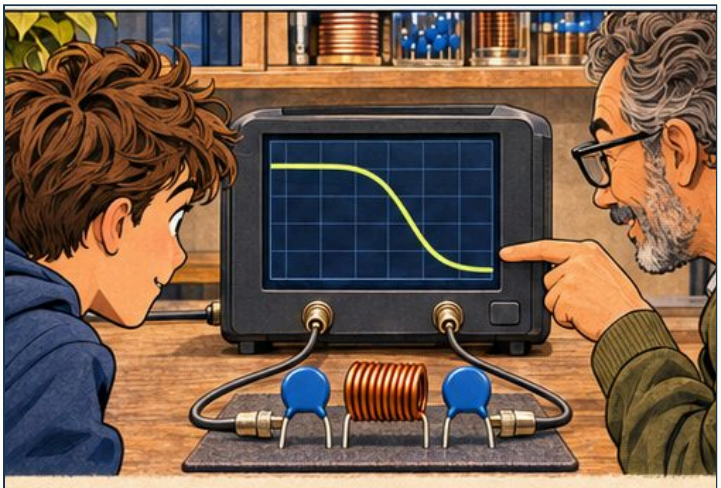
Az első söprés

A hasznos sávot és átmenetet lefedő söprést indítanak.

Alacsony frekvenciákon a görbe magasabban marad.

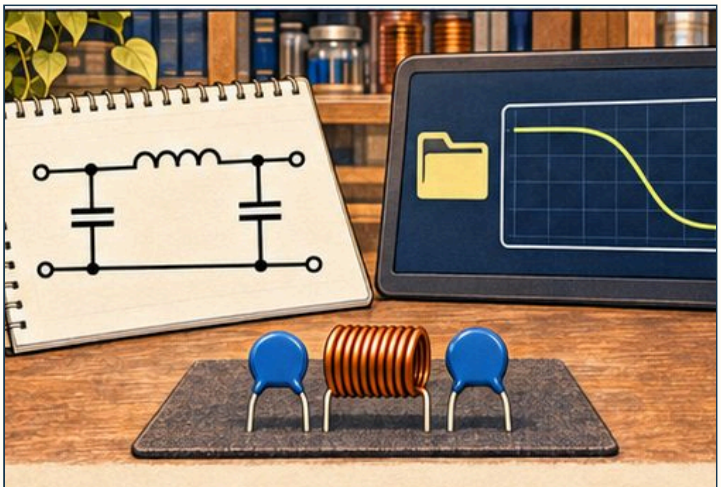
Ezután a frekvencia növekedésével csökken.

A fiatal felismeri a várt alakot, nem feltételez tökéletes egyezést.

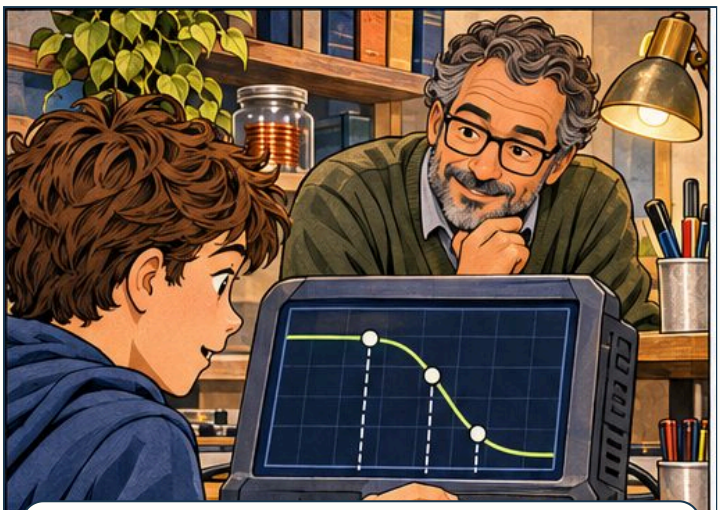

Elmenti a görbét és a mérési feltételeket.

A megőrzött eredmény minden módosítás után összevethető.

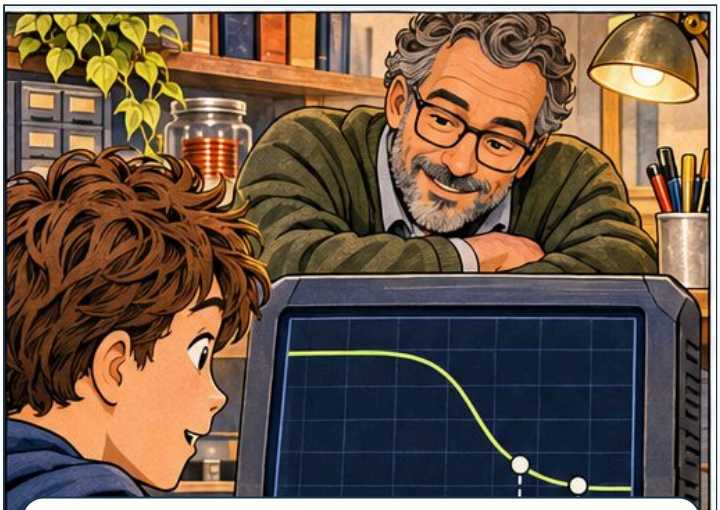
Pontos pontok leolvasása

Jelölők mutatják a számításhoz választott frekvenciákat.

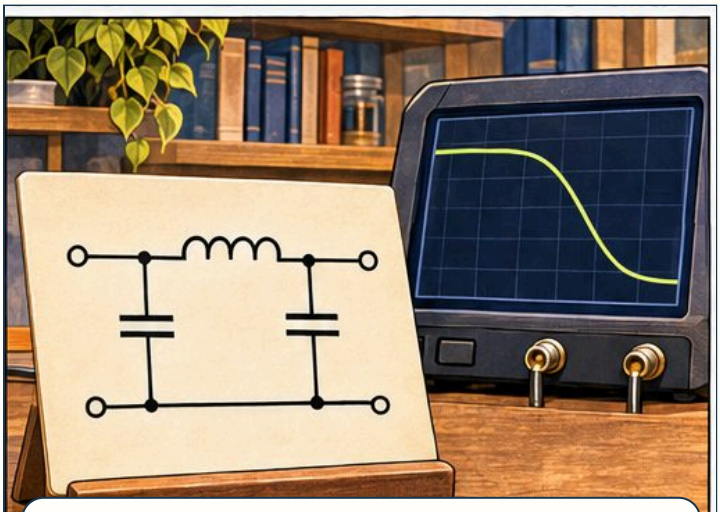
Leolvassák az átvitelt a várt határ közelében.

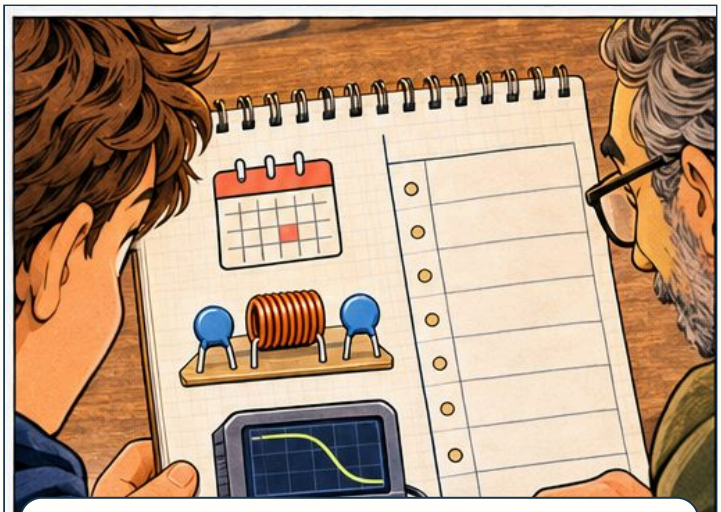
Magasabb frekvenciájú pontokat is megvizsgálnak.

A valódi leolvasások a mérések oszlopába kerülnek.

Megőrzik a kapott leolvasást akkor is, ha eltér az előrejelzéstől.

A fiatal a dátumot és az elrendezést is feljegyzi.

Egy eltérés megértése

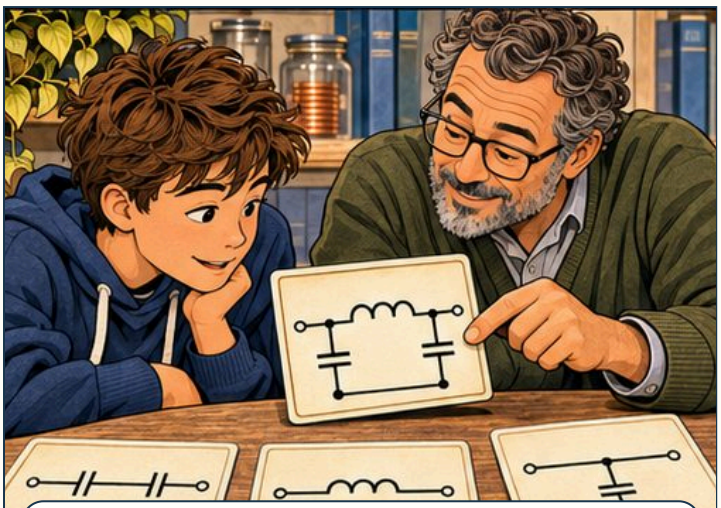

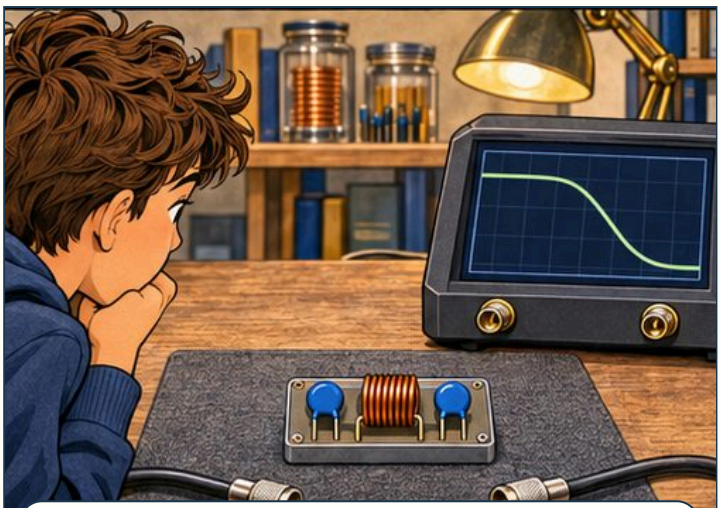

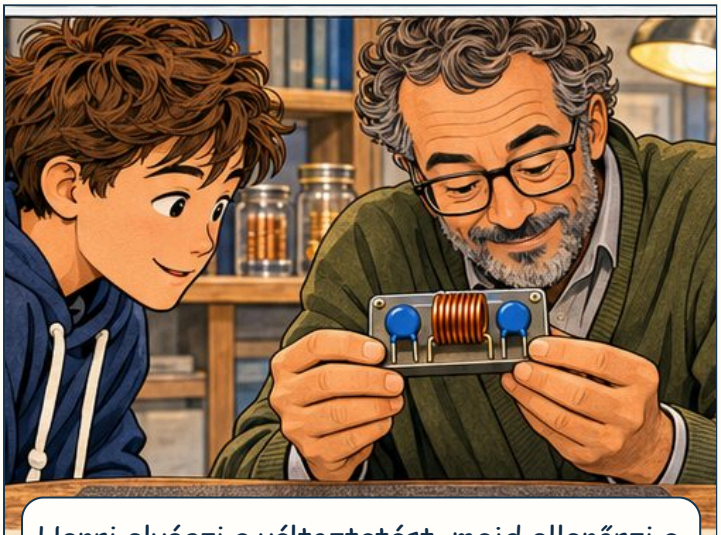
Egyszerre egy módosítás

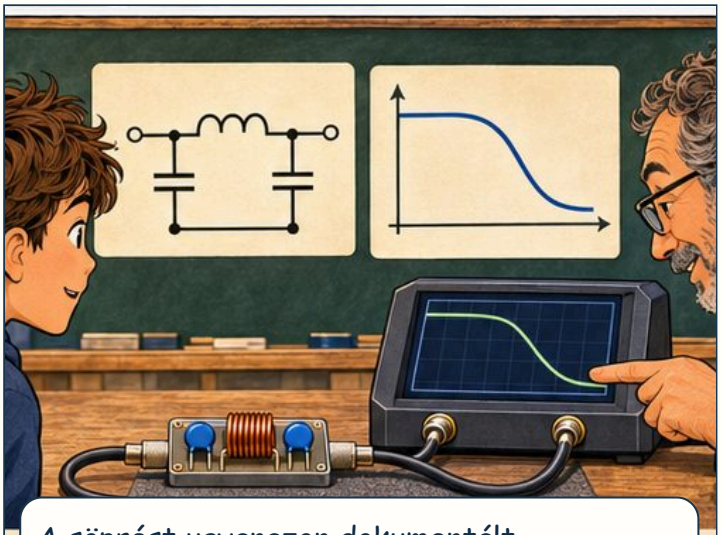
Egyetlen feltevést választanak, és indokolt módosítást készítenek elő.

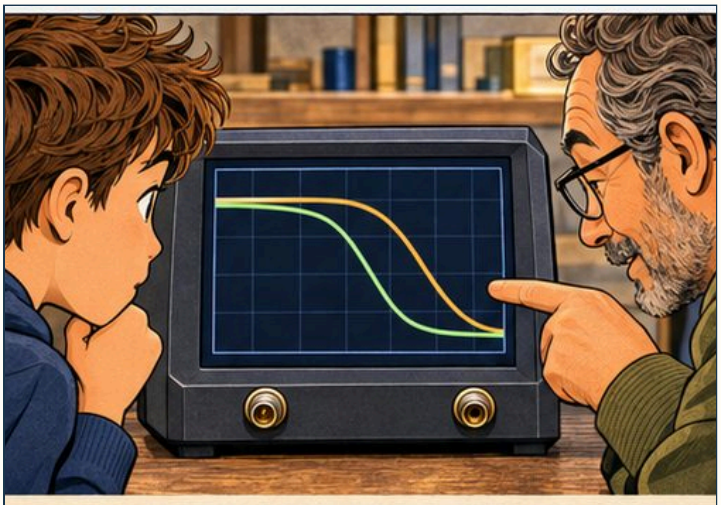
Beavatkozás előtt kikapcsolják a forrást és leválasztják a modult.

Henri elvégzi a változtatást, majd ellenőrzi a kapcsolást.

A söprést ugyanazon dokumentált feltételekkel ismétlik.

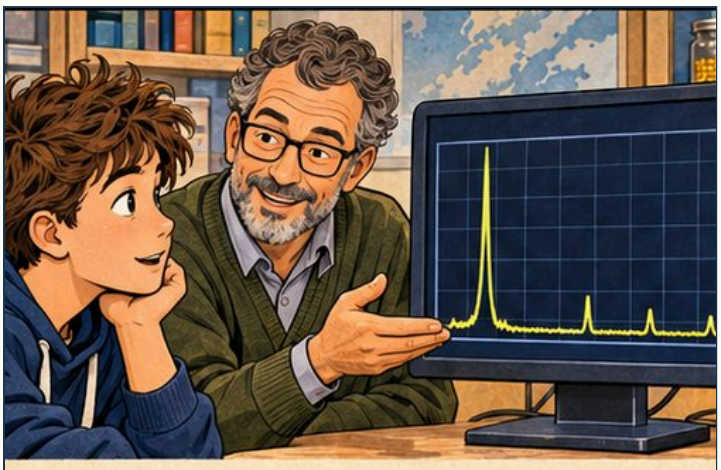

Összevetik a régi és az új görbét.

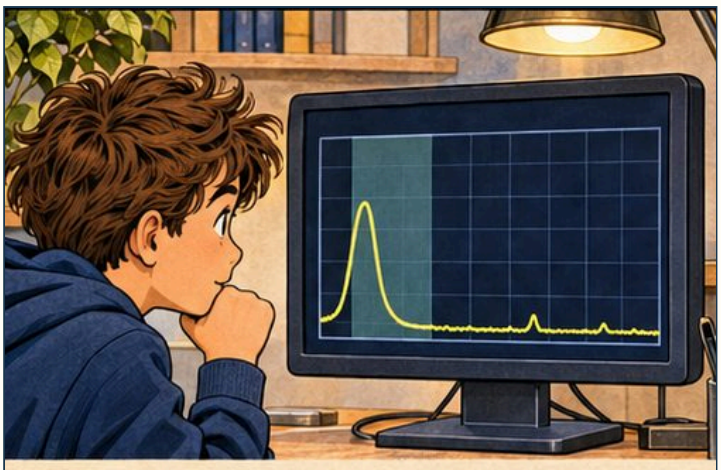

A módszer elkerüli több lehetséges ok összekeverését.

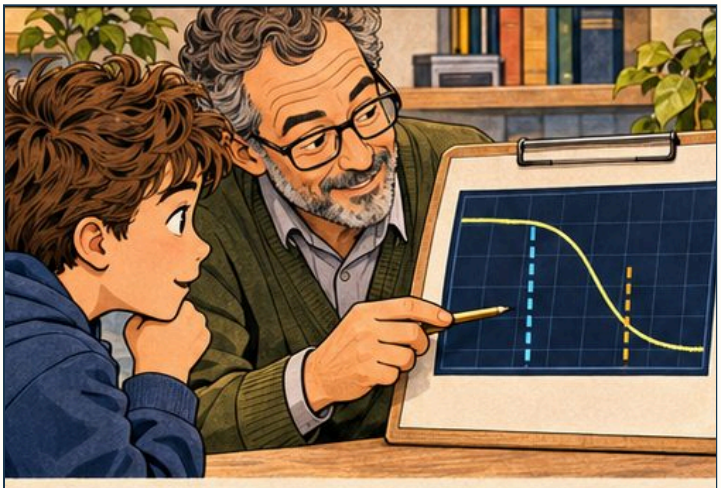
A csillapításnak vannak korlátai

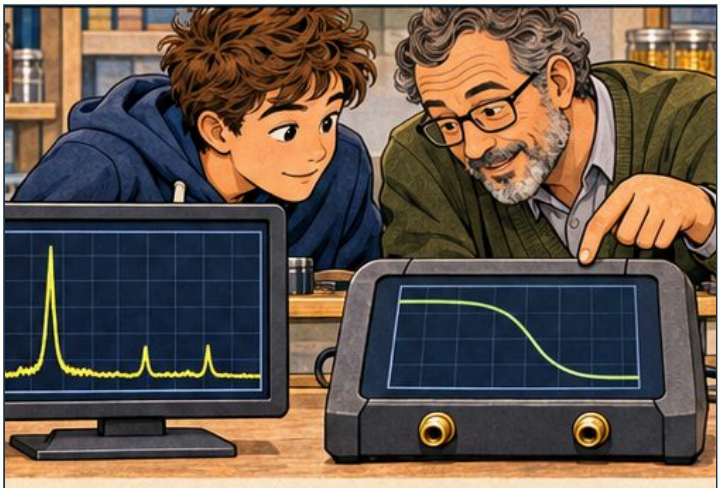
Az aluláteresztő nem töröl minden nemkívánatos összetevőt.

Az áteresztősávjában lévő összetevő kevéssé csillapodik.

Az elnyomás frekvencia- és megvalósításfüggő.

A teljes spektrális ellenőrzés további megfelelő méréseket igényelne.

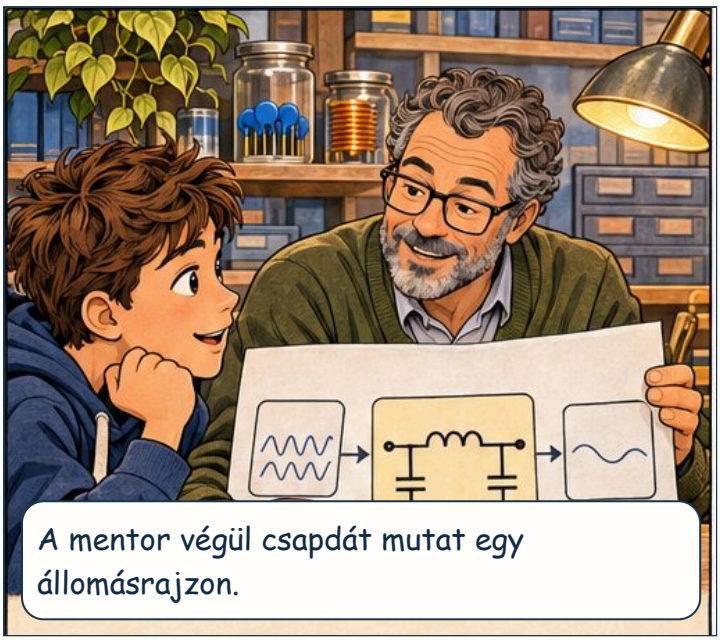

A szűrő jelenléte nem bizonyítja az állomás megfelelőségét.

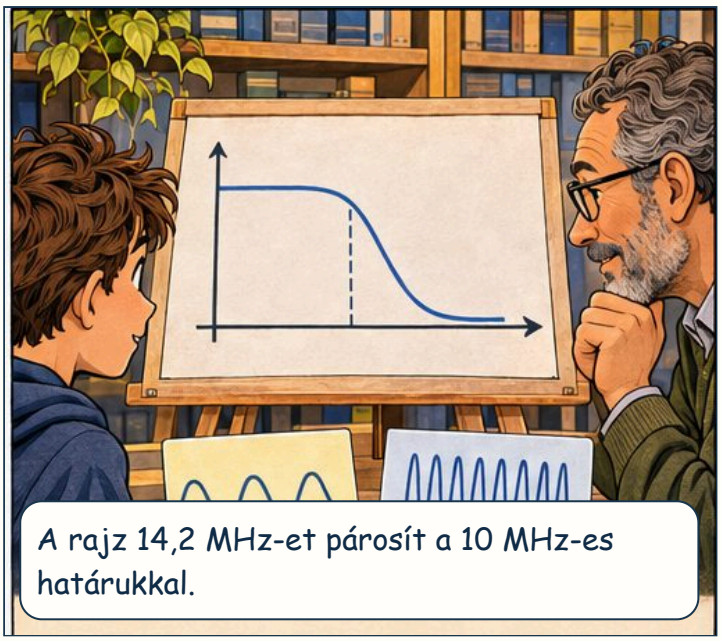

A fiatal megkülönbözteti a hasznos funkciót az általános garanciától.

A hasznos frekvenciának át kell jutnia

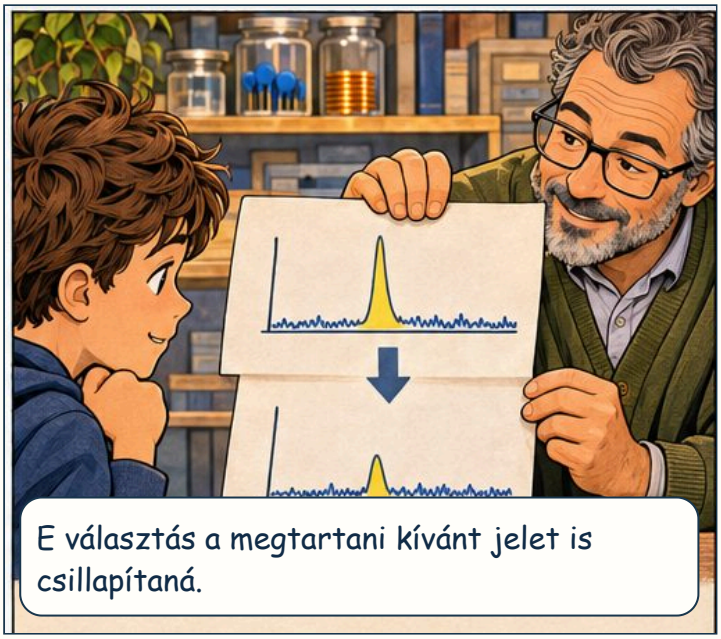
A mentor végül csapdát mutat egy állomásrajzon.

A rajz 14,2 MHz-et párosít a 10 MHz-es határukkal.

A fiatal észreveszi, hogy 14,2 MHz e határ fölött van.

E választás a megtartani kívánt jelet is csillapítaná.

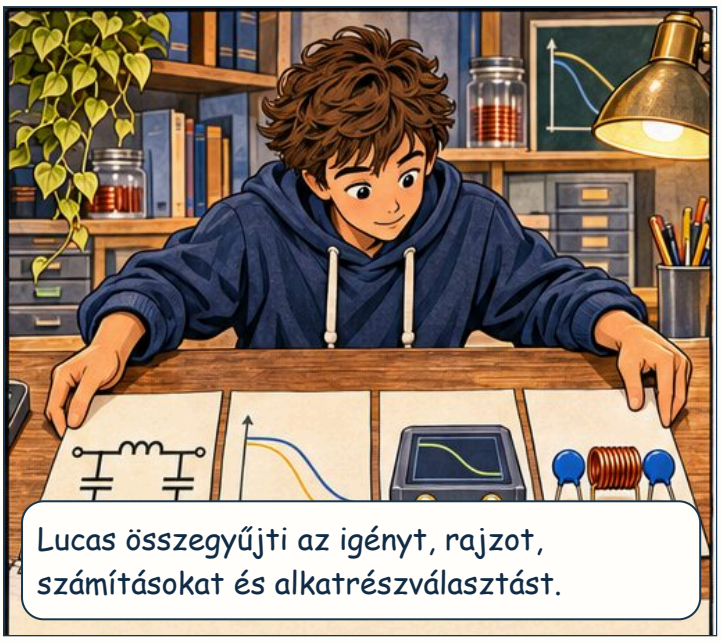

Használat előtt újra át kell venni a követelményjegyzéket.

Egy számítási példa nem univerzális szűrő.

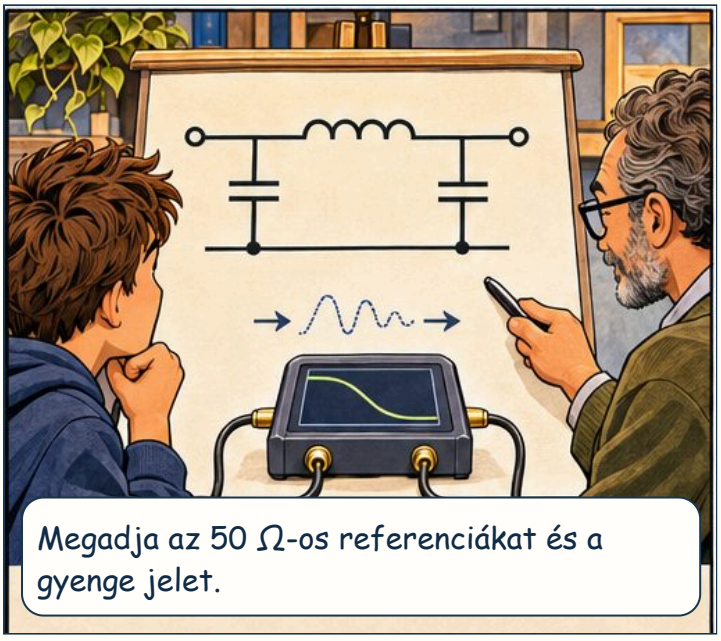
Megosztható magyarázat készül

Lucas összegyűjti az igényt, rajzot, számításokat és alkatrészválasztást.

Elkülöníti az előrejelzést a ténylegesen megfigyelt eredményektől.

Megadja az 50 Ω-os referenciákat és a gyenge jelet.

Megőrzi a görbéket, kalibrálást és a kísérlet korlátait.

Henri látogatót játszik, és feltesz egy utolsó kérdést.

Most már el tudja magyarázni minden feltétel fontosságát.

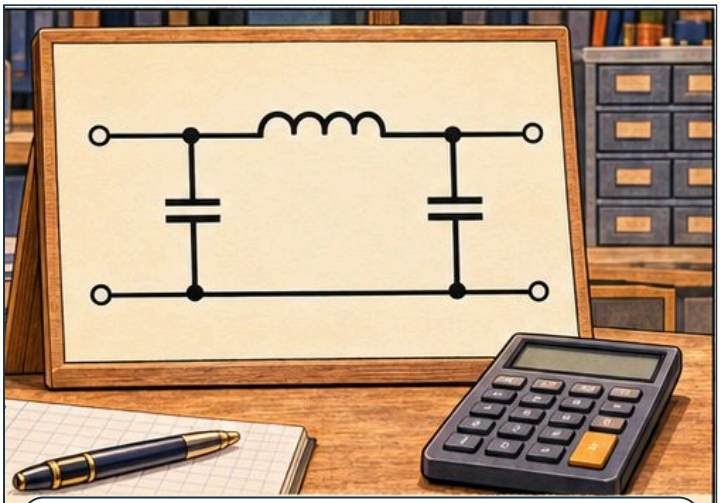
Megérteni, számítani, mérni

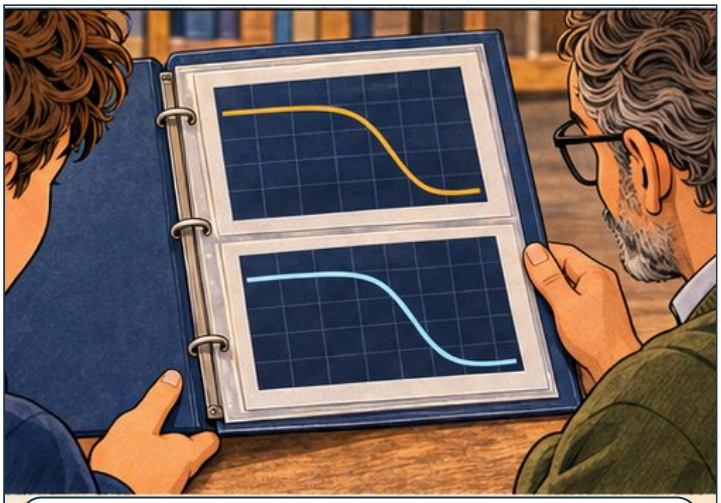
A három alkatrész visszakerül az oktatódobozba.

A fiatal már össze tudja kötni az igényt a szűrő átvitelével.

Ki tudja számítani e Butterworth-π-szűrőt és ellenőrizni az egységeket.

Mérni, összehasonlítani és eltéréseket vizsgálni is tud.

Füzete megőrzi a módszert a feltevéseivel és korlátaival.

A klub következő felfedezése máris egy kérdéssel kezdődik.